

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BELEDİYELERDE SPOR FAALİYETLERİNİN
İŞLEVSELLİĞİ:GÜNGÖREN BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif BABACAN

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Ana Bilim Dalı

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı

Tez Danışmanı:Prof. Dr. Uğur TEKİN

Ocak, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BELEDİYELERDE SPOR FAALİYETLERİNİN
İŞLEVSELLİĞİ:GÜNGÖREN BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Elif BABACAN
(Y1712.181001)**

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Ana Bilim Dalı

Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı

Tez Danışmanı:Prof. Dr. Uğur TEKİN

Ocak, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU

Enstitümüz Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Anabilim Dalı Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Tezli Yüksek Lisans Programı **Y1712.181001** numaralı öğrencisi **Elif BABACAN**'ın "**Belediyelerde Spor Faaliyetlerinin İşlevselliği: Güngören Belediyesi Örneği**" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 09.01.2019 tarih ve 2019/01 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile Tezli Yüksek Lisans tezi 31.01.2019 tarihinde kabul edilmiştir.

	<u>Unvan</u>	<u>Adı Soyadı</u>	<u>Üniversite</u>	<u>İmza</u>
Danışman	Prof. Dr.	Uğur TEKİN	İstanbul Aydın Üniversitesi	
Asıl Üye	Prof. Dr.	Ercan EYÜBOĞLU	İstanbul Aydın Üniversitesi	
Asıl Üye	Doç. Dr.	Ateş USLU	İstanbul Üniversitesi	
Yedek Üye	Prof. Dr.	Hatice Deniz YÜKSEKER	İstanbul Aydın Üniversitesi	
Yedek Üye	Dr. Öğr. Üyesi	Neşe ŞAHİN TAŞĞIN	Maltepe Üniversitesi	

ONAY

Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Belediyelerde Spor Faaliyetlerinin İşlevselliği: GÜNGÖREN BELEDİYESİ ÖRNEĞİ” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’ da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (.../.../2019)

Elif BABACAN

ÖNSÖZ

Spor, eski çağlarda insanların hayatta kalabilmek için verdikleri mücadelenin genel tanımını oluşturmaktayken, günümüzde evrensel kültürün bir parçası olarak yaşam biçimi haline gelmiştir. Bireye sağladığı faydalar irdelendiğinde ruh ve beden sağlığı için en önemli faaliyetlerden biri olduğu yadsınamaz.

Bu tez çalışmasında sporun vatandaş tarafından ulaşılabilirliği ve sürdürülebilirliği açısından belediyelerin işlevselliği ve vatandaşa sağladığı faydalar anlatılmaya çalışılmıştır.

Tez yazım sürecinde bana yol gösteren, engin bilgileri ve olumlu yaklaşımlarıyla desteğini esirgemeyen değerli tez danışmanım Prof. Dr. Uğur TEKİN' e, sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu süreçte anlayış ve sabırla her zaman, her koşulda varlığı ile güven veren, en iyi arkadaşım, biricik eşim Sinan BABACAN' a, desteklerini hiçbir zaman eksik etmeyen kocaman aileme minnetlerimi sunarım.

Ayrıca tezimi yazarken cıvıltılarıyla yardımlarını esirgemeyen üç güzel çocuğum; Serra BABACAN, Ali Mirza BABACAN ve Meyra BABACAN'a varlıkları için şükranlarımı borç bilirim.

Bu tez bir annenin küçük çocuklarına armağanıdır.

Ocak 2019

Elif BABACAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÇİZELGE LİSTESİ.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÖZET.....	ix
ABSTRACT	x
1. GİRİŞ	1
2. BELEDİYE VE SPOR İLİŞKİLERİ	4
2.1 Belediye Yönetimi Kavramı.....	4
2.1.1 Belediyenin tanımı ve tarihsel süreci	5
2.1.2 Belediyelerin görev ve sorumlulukları.....	6
2.1.3 Sosyal belediyecilik	7
2.1.4 Hizmette yerellik.....	8
2.2 Spor ve Spor Faaliyetleri.....	11
2.2.1 Spor kavramı ve tanımlar	12
2.2.2 Sporun tarihsel gelişimi ve önemi.....	13
2.3 Yerel Yönetimler ve Spor İlişkisi.....	15
2.3.1 Belediyelerin spora ve gençlere katkıları	16
2.3.2 Belediyelerin kulüplere ve sporculara katkıları	19
2.4 Sporun Toplumsal Düzene ve Vatandaşa Katkıları	20
2.4.1 Fizyolojik faydaları	21
2.4.2 Sosyolojik faydaları	22
2.4.3 Psikolojik faydaları	23
2.4.4 Ekonomik faydaları.....	23
2.5 Belediye ve Spor İlişkilerine Farklı Ülkelerden Örnekler	24
2.6 Türkiye’de Belediyeler ve Spor Faaliyetleri	27
3. YASALAR ÇERÇEVESİNDE SPOR.....	31
3.1 Anayasada Spor.....	31
3.2 Gsgm Kanunu ve Spor	32
3.3 5393 Sayılı Belediye Kanunu.....	33
3.4 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu.....	34
4. ALAN ARASTIRMASI: GÜNGÖREN İLÇESİ	37
4.1 Güngören İlçesi Genel Tanıtımı ve Tarihçesi	37
4.2 Güngören İlçesinin Coğrafi Yapısı	39
4.3 Güngören İlçesinin Sosyo-Kültürel Yapısı	40
4.4 Güngören İlçesinin Ekonomik Yapısı	42
4.5 Güngören Belediyesinin Spor ve Rekreasyon Faaliyetleri.....	43
4.5.1 Amatör kulüpler	43
4.5.2 Güngören ligi	43
4.5.3 Spor kursları.....	45

4.5.4 Rekreasyon alanları.....	46
4.5.4.1 Semt parkları	47
4.5.4.2 Spor sahası	48
4.5.4.3 Yüzme havuzu.....	48
4.6 Güngören’de Belediye ve Spor İlişkileri.....	48
4.7 Güngören Belediyesi Spor Faaliyetleri Memnuniyet Analizi	49
5. SONUÇ.....	55
KAYNAKLAR	59
ÖZGEÇMİŞ.....	61

ÇİZELGE LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 4.1: Eğitim Durumu.....	41
Çizelge 4.2: Kurs Faaliyetleri (2015-2019).....	42
Çizelge 4.3: Güngören Ligine Katılımcı Sayısı.....	44
Çizelge 4.4: Mahalle Bazında Kişi Başına Düşen yeşil alan.....	46
Çizelge 4.5: Yaş Dağılımı Tablosu.....	49
Çizelge 4.6: Eğitim Dağılımı Tablosu.....	50
Çizelge 4.7: Meslek Dağılımı Tablosu.....	50
Çizelge 4.8: İlgi Duyduğunuz Spor Branşları Dağılımı Tablosu.....	51
Çizelge 4.9: Faaliyetlerden Haberdar Olma Dağılımı Tablosu.....	51
Çizelge 4.10: Faydalanılan Spor Kursları Dağılımı Tablosu.....	52
Çizelge 4.11: Sosyal Hayata Etkileri Dağılımı Tablosu.....	52
Çizelge 4.12: Fiziksel Duruma Etki Dağılımı Tablosu.....	52
Çizelge 4.13: Psikolojik Duruma Etki Dağılımı Tablosu.....	53
Çizelge 4.14: Bağımlılık Dağılımı Tablosu.....	53
Çizelge 4.15: Devamlılık İmkânı Dağılımı Tablosu.....	54

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 4.1: Güngören İlçesi Mahalleri.....	40

BELEDİYELERDE SPOR FAALİYETLERİNİN İŞLEVSELLİĞİ: GÜNGÖREN BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Araştırmada, kent yaşamının temel ihtiyacı haline gelen spor faaliyetlerinin amacına hizmeti sorgulanmıştır. Türkiye’de yerel yönetim kavramı, belediye tanımı ve belediyelerin tarihsel sürecinden yola çıkılarak sosyal belediyecilik kavramı irdelenmiştir.

Belediyelerin görev ve sorumlulukları, yasalar çerçevesinde belirlenmiş olup, spor faaliyetlerinin vatandaşa sunulması asli görevlerinden biri haline gelmiştir. Bu bağlamda spor faaliyetlerinin önemli bir hizmet olduğu anlatılmaya çalışılmıştır.

Spor faaliyetlerinin işlevselliği ve sürdürülebilirliği araştırılmış ve sporun bireye sağladığı faydalar belirtilmiştir. Sporun toplum yararı adına faydaları sunulmuştur.

Örnek ilçe olarak Güngören ilçesi gösterilmiş ve ilçenin demografik yapısı incelenmiştir. Güngören Belediyesi’nin sunmuş olduğu spor hizmetleri vatandaş analizi ile değerlendirilmiştir. Spor faaliyetlerinin işlevselliği ve belediyelerin spora katkıları sorgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Belediye, sosyal belediyecilik, spor, spor faaliyetleri, belediyelerin spora katkıları*

FUNCTIONALITY OF THE SPORTIVE ACTIVITIES AT THE MUNICIPALITIES: GÜNGÖREN MUNICIPALITY AS A SAMPLE

ABSTRACT

In this research, it was questioned how sportive activities which have become the basic needs of urban life served a purpose. It was examined the concept of social municipality based on the local government concept, municipal definition and historical process of the municipality in Turkey.

The responsibilities and duties of the municipalities are defined by the constitution and dedicating the activities to the citizens becomes the primary duty of the municipality. In this respect, it was tried to explain how sportive activities are important service.

It was examined the functionality and sustainability of the sportive activities and it was defined the advantages of the sport for people. It was also presented advantages of sport for community benefits.

Güngören was selected sample district in this research and it was analyzed the demographic structure of the district. It was an evaluated sportive activity which has been given by Güngören municipality with citizen analysis. It was questioned functionality of the sportive activities and municipality's contributions to the sports.

Keywords: *Municipality, Social Municipalism, Sport, Sportive Activities, Municipality's Contributions To The Sport.*

1. GİRİŞ

Fiziksel aktivite ilkel toplumlardan bu yana fiziki, ruhi ve düşünme kabiliyetini geliştiren bir rutin olmuştur. Bu rutin zamanla kurallar silsilesiyle ihtiyaç haline dönüşmüş spor adı altında branşlara ayrılmıştır. Spor, savaşçı toplumların yaşamlarını idame ettirebilmek ve kendilerini koruyabilmek amacıyla insanlar için güdülenen, alışkanlık haline gelen bir davranış şekli olmuştur. Bu yüzden spor felsefesi çok çalışmayı ve kazanmayı hedefler, imkânsızlıklar karşısında başarmak için çıkış yolu oluşturur. Bu güçlü olgu toplum yaşantısının güçlenmesinde etkin rol oynar. Uluslararası müsabakalar için düzenlenen organizasyonlar sporun başlı başına bir sektör ve temel yaşam ritüellerinden biri olduğunu gözler önüne sermektedir.

Sporun rehabilite edici özelliğine vurgu yapacak olursak; madde bağımlılığı, depresyon, kötü alışkanlıklar, obezite gibi fiziksel olumsuzluklara, olumlu etkisi tartışılmaz. Sosyo kültürel ve demografik yapının bozuk olduğu beraberinde maddi imkânsızlıkların baş gösterdiği yerleşim alanlarında sporun yerel yönetimler tarafından sunulması gereken bir hizmet olduğu öngörülmektedir. İnsan yapısı itibariyle yürümeye başladığı andan itibaren spora ihtiyaç duyar. Bu yüzden yerel yönetimler spora destek vermelidir. Çocuk bahçelerinde başlayan spor serüveni her yaşa ve her kesime hitap etmelidir. Halk için yapılan çalışmaların en önemli özelliği 'Herkes için fırsat eşitliği olmalıdır.' ilkesinden yola çıkılarak hakların kişiye teslimi gözetilmelidir.

1982 Anayasasında kabul edilen ve halen yürürlükte olan spor ile ilgili maddelerinde 'gençliğin korunması ve sporu kitlelere yaymak' ibareleri kullanılarak spora verilen önem vurgulanmıştır. Belediyelerin kendi sınırları içerisindeki vatandaşa sunacağı spor hizmeti ile kaliteli bir yaşamın kapılarını açacağı ve dolaylı yollardan olumlu etkiler oluşturacağı, araştırmamızın temel sorusunun cevabını oluşturacaktır.

Türkiye’de spor hizmetleri merkezi yönetim anlayışıyla yürütülmektedir. Bu durum halkın spor faaliyetlerinden yeterince yararlanamaması ve temel ihtiyaç olan sporun lüks bir tüketime dönüşmesine yol açmıştır. Halka sunulan hizmetin etkinliğini sağlayabilmek için hizmetin ulaşılabilirliğini etkin kılmak önemlidir. Bu yolla, halkın temel gereksinimlerinin devlet aracılığı ile giderilmesi, yerel yönetimlere ve sosyal devlet anlayışına olan güveni sağlayacaktır. Böylece bireyin kendini aidiyet duygusuyla beraber güvende hissetmesinin önünü açacaktır.

Bu çalışma ile Güngören Belediyesi örneğinden yola çıkılarak; genç bir nüfusu oluşturduğumuz toplumda sporun rehabilite özelliğine vurgu yapılacaktır. Tümevarım yöntemi ile düşünecek olursak temiz bir toplum yapısı için sağlıklı nesillere ihtiyaç vardır.

Sporun temel unsurlarını ve özellikle gençler üzerindeki etkilerini düşünecek olursak eğitimin temelinde sağlıklı ve zinde bir vücut ve zihin yapısı olmalıdır. M.KemalATATÜRK'ün 'Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.' sözünü ilke ve kural kabul edersek; araştırmanın önemini ve amacını kavramış oluruz.

Bu çalışmanın esasında; spor psikolojisi, spor sosyolojisi ve bunların getirdiği olumlu etkilerin topluma yansımaları yer almaktadır. Konu olarak; eğitim sistemine atıfta bulunulacak ve sporun eğitim üzerinde, etkisi olup olmadığı sorgulanacaktır. Belediyelerin, halkla bütünleşmek ve toplum yararını gözetmek amacıyla, spor alanında gerçekleştirdiği çalışmaların sosyal belediyecilik anlamında gelinen noktayı gözler önüne sermesi ve belediyenin halka sağladığı bu alandaki hizmetlerin etkinliğinin sorgulanması amaçlanmıştır.

Konuyu özetleyecek olursak; belediyelerde spor faaliyetlerinin işlevselliği, halkın spor konusunda nitelikli bir hizmet alması ve sporun eğitime destek olması gerektiği ve yerel yönetimlerin, spor faaliyetlerini desteklemesiyle birlikte ortaya çıkan olumlu etkiler, bu araştırmanın belirli konu başlıkları arasında yer almaktadır.

Araştırmamız; belediyelerin sunmuş olduğu spor hizmetlerinin etkin ve verimli olarak vatandaşa ulaşip ulaşmadığı, vatandaşın sunulan bu hizmetten ne ölçüde fayda sağladığı ve sürdürülebilirliği üzerinde yoğunlaşacaktır. Vatandaş

memnuniyeti sorgulanacaktır. Dolayısıyla belediyelerin spor faaliyetlerindeki rolü incelenecektir.

2. BELEDİYE VE SPOR İLİŞKİLERİ

Belediyeler, sosyal belediyecilik adı altında halkın temel ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür. Bu yükümlülük yasalarla düzenlenerek belli kurallar çerçevesinde sosyal devlet ve sosyal belediyeciliği pekiştirmiştir. Coğrafi farklılıklar, sosyo ekonomik eşitliksizler gibi faktörlerin aynı ülkede yaşayan vatandaşların yaşam kalitelerinde eşitliğin sağlanamamasında engel teşkil ettiği görülmektedir. Sosyal belediyelik kavramı ile belediye hizmetlerinin çeşitlenmesi sporun bu yalpaze içinde yer almasına olanak vermiştir. Bu bağlamda sporun yaygınlaşması, halka sunulması ve amacına hizmet etmesi, belediye eliyle temel ihtiyaç olan sporun sürdürülebilirliğini sağlamaktadır.

2.1 Belediye Yönetimi Kavramı

Yerel yönetim kavramının en önemli organı belediyelerdir. Belediye, yerel halkın tüm taleplerini belirleyen ve ihtiyaçlarını karşılayan yerel bir yönetim kurumu haline gelmiştir. Devletin sosyal politikaların en etkin uygulayıcısı konumunda ve vatandaş ile devlet arasında önemli bir köprü oluşturmaktadır. Belediyelerin kamu tüzel kişiliğine sahip olması, sosyal devlet anlayışının yerelde uygulanmasını; vatandaşa en yakın kamu kuruluşu olarak, sosyal belediyecilik çatısı altında din, dil, ırk gözetmeksizin yerel halkın ihtiyaçlarının karşılanmasını ve uç bölgelere de hizmetin ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Devletler yönetim yapısı olarak kamu hizmeti vermek zorundadırlar. Bu hizmeti sunmak için idari bir teşkilat yapısına sahip olması gerekmektedir. Yönetim kavramı bu anlamda ele alınacak olursa maddi ve beşerî kaynakların belirli amaçlar doğrultusunda düzenlenmesi ve kullanılmasını içermektedir. Devlet kamu hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak için merkezden yönetim ve yerinden yönetim olmak üzere iki şekilde örgütlenmiştir. (Tekeli, 2015)

2.1.1 Belediyenin tanımı ve tarihsel süreci

Belediyeler, belde sakinlerinin mahallî ortakmahiyetteki ihtiyaçlarını karşılamak için ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve malî özerkliğe sahip kamu tüzelkişileridir.(Gözübüyük,2015)

Diğer bir tanımda ise, belediye sınırlarında hayatını idame ettiren yöre halkının yerel gereksinimlerinin karşılanması amacıyla oluşturulan kurumlar olarak ifade edilmiştir. (Gürel,2011)

Osmanlı'da Tanzimat öncesi Batı tarzı benimsenen bir yerel yönetim anlayışı mevcuttu.Osmanlıda idari yapı eyalet,sancak,kaza ve köylerden oluşmaktaydı. Şehir yönetiminde ise belediye yönetimi kadılık kurumu ve vakıf sistemi ekseninde faaliyet göstermekteydi. Belediye başkanı merkezi yönetimin temsilcisi olarak görülmekteydi. Şehir hizmetlerinin yürütülmesinde vakıflar önem arz etmekteydi.

1857 yılında İstanbul'da belediye teşkilatının yeniden kurulmasına yönelik adımlar atılmış fakat bunun zor olacağı düşünülmüştür. Yeni belediye teşkilatı yabancıların yoğun olarak yaşadığı Beyoğlu ve Galata semtlerinin yer aldığı Altıncı Belediye Dairesi olarak adlandırılan bölgede kurulmuş ve Batı tipi belediye yönetiminin uygulandığı ilk bölge olarak seçilmiştir. Altıncı Belediye Dairesinin resmi yazışma dili olarak Fransızca ve Türkçe olmasına karar verilmiş, bu daireye hükümet tarafından atanan 11 üyeli belediye meclisi, yönetim yapısını oluşturmuştur. Avrupa tarzındaki bu yönetim yapısı her ne kadar yoğun çabalar harcansada başarılı olamamıştır. Fakat bu yeni belediye modeli diğer semtlerde de uygulanmış ve Der Saadet İdare-i Belediye Nizamnamesi ile 1868 yılında Beyoğlu ve Galata dışında kalan bazı semtlerin yerel yönetiminden sorumlu 14 daire oluşturulmuştur. Bu oluşum sonucunda; ancak Adalar, Yeniköy, Tarabya, Beykoz belediyelerinin kuruluşu tamamlanmıştır. (Kaya Z, 2017) Bu süreçte yaşanan belediye yapılanmasının başarısızlığı dünyanın en güzide yerlerinden biri olan İstanbul'u siyasal ve toplumsal bağlamda etkilemiş, çalışmaları yetersiz kalmış sonucunda ise Osmanlı modern kent planlaması başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

2.1.2 Belediyelerin görev ve sorumlulukları

Belediyelerin görev ve sorumlulukları esasına bakacak olursak; belediyeler halka hizmet amacıyla kurulmuş, demokratik yapının esas alındığı yerel örgütlerdir. Belediye Başkanları 1963 yılına kadar meclis tarafından seçilmekteyken yapılan değişiklikle beraber Belediye Başkanlarının halk tarafından seçilmesi, başkanı meclis karşısında güçlü duruma getirmiştir.5393 sayılı kanuna göre mülki amirlerin ve merkezi yönetimin vesayet yetkileri kısıtlanmış ve özerk bir yapı kazanmıştır. Belediye bütçelerinde büyük oranda artışlar olmuş ve bütçenin vatandaşa etkin ve doğru şekilde aktarılması ile çözüm odaklı halk refahı sağlamıştır.

Türkiye’ de iki çeşit belediye kanunu uygulanmaktadır.5393 sayılı Belediye Kanun’u il, ilçe ve belde belediyelerinde uygulanırken, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ise büyük kentlerde uygulanmaktadır ve özel yetkilerle düzenlenmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nda tekrar düzenlenen Kamuyönetimi, belediye yönetiminde çok önemli değişiklikler olmasını sağlamıştır. Bu kanun Avrupa Özerklik Şartı’nın bir gereği olarak, diğer ülkelerin deneyimlerinden faydalanılarakTürkiye'nin ihtiyaçları gözetilerek hazırlanmış, yeni bir kamu yönetimi anlayışı benimsenmiştir.

Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde, il, ilçe ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunlu hale gelmiştir.(Gözübüyük,2015)

Belediye sınırları içerisinde yaşayan vatandaşların sosyal ve kültürel ilişkilerinin hemşeri kültürüyle korunması için çalışmalar yapılması ve bu çalışmalar ışığı altında ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, sendikalar ve uzman kişilerin katılımını sağlayarak fayda elde edilmesi amaçlanmaktadır.

Belediye tarafından kanunlara dayanılan emir ve kurallara uymakla yükümlü olan belediye sınırları içerisinde yaşayan vatandaşlar belirlenen vergi, harç, resim, katkı ve katılım paylarını ödemekle yükümlüdürler.(Gözübüyük, 2015)

Belediyeler kendi bütçeleri doğrultusunda sosyal belediyecilik kavramını özümseyerek vatandaşların ihtiyaçlarını gözetmek zorundadırlar. Bu ihtiyaçlar vatandaşın istekleri gözetilerek yaşam kalitesini iyileştirmek adına yapılan

çalışmalarla giderilmelidir. Bu çalışmalar yapılırken sosyal ve aynı yardımlar insan onurunu zedelenmeden sunulmalıdır.

2.1.3 Sosyal belediyeçilik

Sosyal politika hizmetlerini yereldeki vatandaşlara etkili bir şekilde uygulayan belediyeleri “sosyal belediye” olarak isimlendirebiliriz.

Yerel yönetimlerde yetki ve sorumluluk anlamında en fazla kullanılan kavramlardan biri sosyal belediyeçilik kavramıdır. Bu kavramı açıklayan tek bir tanım bulunmamaktadır. Genel olarak yapılan tanımlar sosyal devletin yerel düzeydeki yansıması olarak, sunduğu hizmetlerin yaşam kalitesini arttırmayı, toplum refahı ve sosyal adaleti sağlamayı hedefleyen belediyeçilik olarak tanımlanmıştır.

Sosyal belediyeçilik kavramının temelleri 19. Yüzyılın sonlarında ortaya çıkan ‘sosyal devlet’ anlayışını esas almıştır. Yerel yönetimler, sanayi devrimini sürecinde ve akabinde; yoksullara yardımla birlikte sosyal politika alanındaki çalışmalara başlamış; dünya savaşları sonrasında oluşan yoksullukla mücadelede, etkin görev ve sorumluluk bilincini oluşturmuşlardır.

1950’li yılların ortalarında, kentleşme sürecinin etkilerinin, 1960’lı yıllarda daha da artması, beraberinde bazı ihtiyaçların da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Göç ve nüfus artışı, kentlerde ve kent yönetimlerinde sorunlara yol açmış, bu sorunlar üst yapı, alt yapı ve sosyal olmak üzere, teknik ve kültürel bazı temel hizmet ihtiyaçlarının doğmasına yol açmıştır. Merkezi yönetimin idari ve yasal düzenlemeleri kapsamında hizmet veren yerel yönetimlerin, artan ihtiyaçlar doğrultusunda sosyal refah yönünden beklentileri arttırmıştır.

Merkezi idarenin yardımcısı olarak görevlerini sürdüren yerel yönetimler, işsizlik, eğitim, yoksulluk yardımı, sağlık ve konut gibi temel sosyal hizmetlerde ortaya çıkan sosyal ihtiyaçların karşılanmasında etkin rol oynamaya başlamıştır.

Belediyeler, yerel yönetim birimi olarak; devletin vatandaşlara sunduğu, sosyal politika uygulamalarına katkıda bulunmakta; sosyal belediyeçilik adı altında merkeze yardımcı olmakta ve yükünü azaltmaktadır.

Merkezi idare tarafından gerçekleştirilen bazı hizmetler belediyelere devredilmiş, belediyeler tarafından yürütülen bazı hizmetler de merkezi idare tarafından üstlenilmiştir. Bu görev paylaşımı, sosyal devlet düşüncesi ile yeniden düzenlenerek; merkezi idare ve mahalli idareler arasında koordinasyon sağlanmıştır.

Sosyal belediyecilik, insanların yaşadıkları ortamı huzurlu, mutlu ve güvenli kılmayı hedeflemekle beraber; sosyal yardıma ihtiyacı olanların yanında olarak, onların ihtiyaçlarını karşılamak ve her anlamda huzur ortamında yaşamalarını tesis etmek için uygulanmaktadır.

Âdem-i merkeziyetçilik ilkeleri doğrultusunda, sosyal belediyeciliğin gelişimi için yerel yönetimlerin merkezi yönetim karşısındaki yetkilerinin genişletilmesi, özerklik kavramının etkin olması gerekmektedir. Yetkilerin merkez ve taşra arasında paylaşılması, yerel yönetimlerin mali imkânlarının arttırılması etkin ve kaliteli hizmetin unsurlarını oluşturacaktır. (Berkün, 2017)

2.1.4 Hizmette yerellik

Yerellik ilkesi, Kentbilimler sözlüğünde kamusal faaliyetlerin belediye, mahalle gibi yönetsel örgütler aracılığı ile halka sunulması olarak ifade edilmiştir. Bu anlamda halka en yakın birimlerin ilkesi olarak kabul edilmektedir. (Keleş,1998)

Yerellik ilkesi, merkezi yönetim ile ortaya çıkan problemlerin çözümü için etkin ve verimli çalışarak, hizmetin sunulmasını sağlamaktadır. Halkın kendi kararlarını ve halk katılımını etkin kılıp, bu kararları uygulama noktasında halk onayını almaktadır. Bu uygulama ile birlikte kamu, etkin ve verimli hizmet sunarak tasarruf sağlayacaktır. Türkiye'de, yerellik ilkesi ile ilgili tartışmaların başında, üniter yapının zarar görmesi endişesi ve artan terör olaylarının, yerel yönetimleri hizmet amacının dışına sürüklemesi ve kötüye kullanılması kaygısı yatmaktadır. Yerellik ilkesine bu yönden bakacak olduğumuzda üniter devletler için faydalı yönleri olmasıyla beraber tehdit unsurları oluşturan yönleri de vardır.

2004-2006 yıllarındaki çalışmalar, hem AB uyum süreci açısından yerel yönetim yasalarının yerellik ilkesi adına geliştirilmesi, revize edilmesi hem de hizmet sunumunda verimliliği ve hizmet kalitesini arttırmak adına önemli bir

gelişme olarak görülmektedir. Diğer yandan 2012 yılında, 6360 sayılı yasa ile büyük şehir belediye sisteminin değişmesi, yerel yönetimlerin güçlenmesi açısından önemli role sahiptir.

Yerellik ilkesinin temel amaçlarından biri, hizmetin halka en yakın birim tarafından sunulması ve böylece halkın verimli hizmet almasıdır. Halkın sorunlarının çözümünde hızlı davranılması çözüm odaklı hizmetin etkinliğini gözler önüne sermektedir.

Hizmetin sunulduğu birimin halka yakın olması şeffaf yönetim anlayışıyla bağdaşmakta, halkın kamu politikalarını benimseyip kendini yönetimin içinde hissetmesi, hizmet ve kaynaklar ile ilgili bilgi sahibi olması, ilçe sakinlerinin faaliyetleri benimseyip katılımını sağlamaktadır.

Fransızcada desantralizasyon kavramı dilimizde yerinden yönetim olarak karşılık bulmaktadır. Eski dilde ise adem-i merkeziyet olarak telaffuz edilmektedir. Adem-i merkeziyet kelimesini inceleyecek olursak “adem” kelimesi Fransızca desantralizasyon kelimesinde yer alan “de” ön ekinin kelimeye kattığı “yokluk” anlamını katarak “merkeziyet yokluğu” anlamını bize sunmaktadır. Kavramın günümüze uyarlanmış hali anlamsal olarak aynı anlamı verecek şekilde yerinden yönetim olarak günümüz Türkçesine uyarlanmış ve kabul görmüştür. Yerindelik, hizmette yerellik ve halka yakınlık olarak da tabir edilen bu kavram altında yerellik ilkesini barındırmaktadır.(Belli,2017)

Yerellik ilkesini adem-i merkeziyetçilik kavramından ayıran en önemli özellik önceliğin yerel güçte olmasıdır. Adem-i merkeziyetçilik ise merkezin gücünü yerel birimlere dağıtır. Söz konusu bu nüans yerellik ilkesinin esasını oluşturmaktadır.

Yerellik ilkesine göre, merkezi yönetimin yerel olarak yapabileceği nitelikteki kamu hizmetlerini yerel idari birimlere aktarılması olası görülmüştür.

Yerellik ilkesi özünde idari ve hizmet anlamında önemli faydalar sağlamaktadır. Bunların başında özerk yönetimin güçlenmesine yardımcı olmuş ve yerel yönetimlerin yetkilerini korumuştur. Yetki bölüşümü de daha gerçekçi ve etkin olmuş ve gerekli düzenlemeleri sağlamıştır. Üst birimlerim denetim serbestliği alt birimlerin görevlerini yerine getirmelerini desteklemiş, görevleri

tamamlamaları için destek olarak dayanışmacı tavır sergilemesi rekabeti teşvik etmiş, hizmette kaliteyi arttırmıştır.

Hizmette yerellik ilkesi, demokrasininve yerel demokrasinin güvencesi olarak görülmektedir. Bu ilkenin özümsemesi, hayata geçirilmesi ülkenin kendine has sosyo-kültürel koşulları, ekonomisi ve siyasal yapısı belirleyici unsur olarak görülmektedir. (Keleş,1997).

Hizmette yerellik ya daLatince karşılığı olarak da sıkça karşımıza çıkan subsidiarite kelimesinin kavramsal boyutunu özetleyecek olursak; devletin gücünü sınıflandırmaya dayalı bir ilke olarak karşımıza çıkmaktadır. Hizmetin vatandaşa en yakın birim tarafından sunulması, hizmet kalitesinin yeterli olmaması durumunda bir üst birim tarafından gerçekleştirilmelidir. (Kaya,2003).

Bu hiyerarşik yapının içerisindeki koordinasyon, gücün üst makamda ya da merkezde toplanması değil bilakis daha alt ve merkez dışı birim ve makamlara paylaştırılması, yükün dengeli bir şekilde dağıtılmasıdır.

Söz konusu kavramlar irdelediğinde amacın halka en hızlı ve kaliteli hizmeti verme çabası olduğu görülmektedir. Dünyada gelişen teknoloji ile birlikte yaşam standartlarının artması, hizmet kavramının sınırsız bir tanım almasına yol açmıştır. Hizmette sınırın olmadığı ve her yeniliğin karşısında yeni bir hizmet beklentisinin ortaya çıktığı öngörülürse hizmette yerellik ve yerel yönetim anlayışı gelişen dünyanın insanlığa sunduğu olgu olarak görülmektedir. Geçmiş dönemlerde devlet politikalarına bakıldığında gelişimi ve bu gelişimin insanlara yansımalarının analizinin barizbir şekilde, kolaylıkla yapılabildiği varsayılmaktadır.(Tozlu,2017)

2.2 Spor ve Spor Faaliyetleri

Spor ve spor faaliyetlerinin temel fikri, yaşam boyu spor, herkes için spor ilkeleridir. Bu ilkeler doğrultusunda yerel yönetimler, yerel halkın faydalanacağı spora ve insan sağlığına faydalı olmak adına organizasyonlar düzenlemektir. Bu organizasyonların, yerel halkın istekleri ve yerel yönetimlerin politik kaygıları göz önünde tutularak; istek ve ihtiyaçlar gözetilerek düzenlenmesi gerekmektedir.

Spor, insan içgüdüsünün yenme, başarma gibi duygularını tatmin etmeyi amaç edinen, sistematik kurallar silsilesiyle yapılan, kişiyi sosyalleştiren, fiziksel, ruhsal ve zihinsel hareketlerin bütünüdür. (Seraslan,1990)

Sporun toplumsal ve bireysel faydaları ele alındığında toplum faydasını sağlayabilecek bir eğitim şekli olduğu söylenmektedir.Spor yirminci yüzyılın ilk başlarında alkolizm, verem gibi toplumsal felaketlerin mücadelesinde katkıda bulunmuştur. Sosyal yönü bakımından farklı din, inanç, meslek gibi ortak paydası bulunmayan kişileri bir araya getirmektedir. Aynı ülkenin içerisinde yer alan gençlerin birlik ve beraberlik ruhunun oluşturulması için de etkin rol oynamaktadır. P.de Coubert'in 1896 yılında olimpiyat oyunlarını yeniden canlandırmasıyla uluslararası spor karşılaşmaları aktif hale gelmeye başlamıştır. Bütün uluslardan katılan insanlar, ortak kurallar doğrultusunda farklı teknik ve stilleri inceleyerek tek bir disiplin altında temel bir anlam amacı oluşturmuştur.

Gelişmiş toplumlarda en önemli eğitim aracı olarak kullanılan spor faaliyetlerinin amacı; insanların sosyal, psikolojik, kültürel, fiziksel ve zihinsel gelişimlerini destekleyerek toplum sağlığını korumak, sağlıklı nesiller kazandırmaktır. Ayrıca sporun uluslararası özellik kazanması şampiyon sporculara toplumu temsil etme olanağı sağlamaktadır. Sporun uluslararası mecrada toplumun kültürünü tanıtıcı bir reklam aracı olması itibariyle sosyal faaliyetlerden ayrı düşünebilmek mümkün olmadığı ifade edilmiştir.(DPT, 2000)

Spor faaliyetlerinde bulunana kişilerin spor yapma amacına bakıldığında sağlığı koruma, eğlence ve sosyal faaliyet, yeni arkadaş çevresi oluşturma ve çalışma verimliliğinin artması gibi sebepler ön planda olmaktadır. İnsanları spor yapmaya

iten arka plandaki sebepler ise, rekabet ve kazanma güdüsü, boş zamanın olması ve hastalığa bağlı nedenler olarak sıralayabiliriz.(Özdenk, 2018)

2.2.1 Spor kavramı ve tanımlar

Spor; dünyada dili, dini, ırkı farklı insanları ortak paydada toplayan evrensel kültürün önemli bir parçasıdır. Günümüzde sporun insan sağlığına etkilerinin yanında ruh sağlığına da olumlu faydaları olduğu görülmekte; bu bağlamda spor, dünya barışına katkı sağlayan bir fiziksel faaliyetler topluluğu olarak tanımlanmaktadır. Günümüz anlayışına göre önemli bir toplu eğitim aracı olan spor, insan vücudunun fiziksel yönünü geliştirdiği gibi hareketler, oyunlar, yarışmalar aracılığıyla aynı zamanda insan karakterini, egosunu, davranış niteliğini, ruhsal yapısını belirleyen yeni bir bilim dalıdır. (Ekici, 2012)

Spor kelimesinin kökeni Latince disportare ve desport olan “ayırarak, dağıtmak, eğlence, birbirinden ayırmak” anlamına gelen sözcüklerden almıştır.17.yüzyıldan bu yana spor sözcüğü ilk hecesi esas alınarak “sport” biçimine dönüştüğü araştırmacılar tarafından ortaya atılmıştır.

Spor kavramının çok yönlü olmasından dolayı anlamıyla ilgili farklı görüşler ve tanımlar ortaya çıkmıştır. Bu durum, sporun branşları, içeriği, amaçları ve biçimlerinin farklı algılanmasından kaynaklanmaktadır. Spor kavramının tanımına göz atacak olursak;Spor, kişinin doğal çevresinin sosyal çevre haline getirirken elde ettiği becerileri geliştiren ve belli kurallar çerçevesinde araçlı ya da araçsız, toplu ya da bireysel olarak profesyonelce veya boş zaman faaliyeti olarak yaptığı, insanı sosyalleştiren ve toplumla uyum sürecini sağlayan, ruhsal ve fiziksel olarak kişiyi geliştiren dayanışmacı, kültürel ve rekabetçi bir faaliyettir.

Spor kendine has kuralları olan toplu ya da bireysel yapılan rekabete dayalı zihinsel ve bedensel gelişimi sağlayan eğlendirici ve eğitici uğraşların genel adı olarak nitelendirilir.

Psikologlar sporun tanımı yaparken kendi eksenlerinden bakmış ve bireyin topluma uyumunu, ruhen ve bedenen sağlıklı bir gelişim sergilemesine yardımcı olan faaliyet olarak tanımlamışlardır. (Özdenk, 2018)

Bu tanımlara bakıldığında, sporun tanımı aslında amacını ortaya koymaktadır. Yaşam kalitesi adına söz konusu spor faaliyetlerinin amacına hizmet etmesi, bireyin sosyal yaşantısında ve kendi yaşam standartlarında daha iyiye ulaşması açısından önemli bir araç olduğunu görmekteyiz. Sporun zorlu ve sistematik yapısı, insan yaşamının idame ettirilebilmesi için yaşam şartlarının ağırlığına karşı koyabilmesi adına bir nevi savunma mekanizması olarak görülebilir. Bu savunma mekanizması, zorlukların karşısında eğlenme, kazanma güdüsü ve bu hazzı yaşamının yanı sıra ruhsal ve bedenen sağlıklı bir birey olmayı da beraberinde getirmekte ve bir kazanım olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel yargı; sporu sağlık terapisi olarak adlandırmakta, mutlu bir yaşamın anahtarlarından biri olarak görmektedir. Psikologlar tarafından sunulan öneriler arasında sporu yaşamın bir parçası haline getirmek gibi genel bir yargı oluşmaktadır.

2.2.2 Sporun tarihsel gelişimi ve önemi

Spor, insanlık tarihi içerisindeki hayatta kalma çabası içinde ortaya çıkmıştır. İnsan, savunma amacını güderek, saldırıya dayalı sporlar yaparken tarihsel süreç içinde bu anlayış değişmiş; yerini bireysel ve barışçı sporlar almıştır. Çağ değiştikçe, bireysel ve takım sporları olarak yarışma ve müsabakalar adı altında insanların kazanma güdüsünü sergileyebilecekleri disipline bir platform oluşmuştur.

Sporun insanlık tarihi ile eş zamanlı ortaya çıktığı varsayılmıştır. İnsan, kendi cinsine karşı üstünlük sağlamak ve kazanmanın verdiği hazzı yaşama ihtiyacı hissetmiştir. Bu ihtiyaç sporun temel felsefelerinden biri olan "rakibe üstünlük sağlama" güdüsünü ortaya çıkarmıştır. Bedensel etkinliklerin ilk izleri ilköğretilerde ortaya çıkmış Özyaş, Mezopotamya, Nil ve Akdeniz havzaları ve Orta Asya 'da görülmüştür. Asya'da Türk, Çin ve Hint toplulukları; Nil Deltası'nda Mısır, Mezopotamya'da Sümer, Asur-Babil uygarlıkları; Anadolu'da Hitit kültür ve uygarlıkları bedensel faaliyetlerin gelişimi konusunda etkin rol oynamıştır.

Uygarlıkların tarihlerine ve yapılarına bakıldığında spora verilen önemin yaşamak için bir ihtiyaç olduğu görülmektedir. O çağların etkin parçası olan savaş ve savaşarak kazanma, hayatta kalma olgusu var olmak ve başka

uygarlıklar üzerinde egemenlik kurmak için savaşmayı ve savaşın temel unsuru olarak güçlü olmayı öngörmüştür. Bu yüzden eski çağlarda beden gücü ve dayanıklılık insanlar için gücün simgesi haline dönüşmüştür. Eski Yunanlılarda "gymnasion"adını taşıyan ve günümüzde de varlığını sürdüren spor salonları bu amaca hizmet etmek için ortaya çıkmıştır. Spor kutsal bir kavram olarak addedilmiş, tanrı ve tanrıçalara layık olabilmek için bedensel gücün değer kazandığı görülmüştür. Zeus adına düzenlenen "Olimpia" şenlikleri bu inanışın sonucunda ortaya çıkmıştır. Öte yandan spor Eski Roma'da büyük ilgi görmüş ve şekil değiştirerek başka bir kimlikle karşımıza çıkmıştır. Yunan kültüründe Stadion adı verilen spor alanları, yerini Circus adı verilen kanlı gösteri arenalarına bırakmıştır. Roma'da spor, bedensel bir aktivite ve kazanma güdüsünü yitirmiş; sporun yerini kanlı gösteriler ve ölümcül vahşi gösterilerin olduğu etkinlikler almıştır.

Sporun yüzyıllar içerisindeki bu gelişimi, 19. yüzyılda büyük bir değişime uğramış,1863'te İngiltere'de futbol ortaya çıkmıştır. Akabinde 1880' de atletizm kulüpleri kurulmuş ve İngiltere'den ABD'ye sıçramıştır. Bu değişim sporun daha özgün ve kaliteli hale gelmesini bütün dünyaya yayılarak; saygın bir hale dönüşmesini sağlamıştır. Günümüzde sporun geldiği nokta belli kurallar silsilesinde saygın ve uluslararası bir kimliğe bürünmüş, federasyonlar kurulmuştur. (<http://www.nkfu.com/spor-nedir-sporun-tarihcesi>, 2003)

Sporun insan ilişkilerini hatta uluslararası ilişkileri belli kurallar yoluyla daha medeni ve etkin şekilde yönlendiriyor olması dünya barışı üzerinde dolaylı yoldan da olsa fayda sağlamaktadır.

2.3 Yerel Yönetimler ve Spor İlişkisi

Yerel yönetimler amatör sporun gelişimine ve olimpiyat ruhunun yerelleşmesine yardımcı olabilecek kurumlardır. Yerel yönetimler amatör sporun okullara girmesini ve sporun ulaşılabilir olmasını sağlayabileceği, ayrıca yerel yönetimlerin destekleriyle yöre halkını spora teşvik etmede etkin rol oynayacağı ifade edilmektedir.

Türkiye'de spor etkinliklerinde yaşanan sorunlardan biri organizasyonların yetersiz olmasıdır. Yerel yönetimler yasa gereği hem ayni hem de nakdi olarak spor organizasyonları düzenleyebilmelidir. Ancak bu kaynaklar zaman zaman aksaklığa uğrayabilmekte ve kaynak sıkıntısı yaşanabilmektedir.

Özellikle son zamanlarda yerel yönetimlerin, spora önem verdiği görülmektedir. Belediyelerin spora yükledikleri misyon; spor kulüpleri kurmak, desteklemek, bireysel ve grup sporları ile ligleri olan branşlarda çalışmalar yapmak ve herkes için spor kavramını desteklemektedir. (Öztaş&Zengin,2008)

Belediyeler, gençlere spor hizmetleri sunmakla yükümlüdür. Kamu hizmetlerinin kapsamı içerisinde spor yer almaktadır. Devletin spor faaliyetlerinin düzenlenmesi ve sporcu yetiştirmesi için gerekli desteği vermesi yani spor hizmetlerinin vatandaşa etkin bir şekilde sunulması, üstlendiği ve sorumlu olduğu görevlerden birisidir.

Türkiye'de, spor faaliyetleri merkezîyetçi yönetim anlayışıyla yürütülmektedir. Belediyelerin spor hizmetlerini vatandaşa ulaştırması kültürel, coğrafi ve sosyo ekonomik farklılıkları ortadan kaldıracak ve haklar eşitlenmiş olacaktır. Böylece belediyeler halkın istekleri doğrultusunda halkın istediği sporları hizmete sunacaktır.

Birçok ülkede spor, devlet politikası olarak görülmektedir. Aynı zamanda geçmişte de bir propaganda aracı olarak siyasi amaçlar için kullanılmıştır. Soğuk savaş döneminde Doğu Bloku ülkeler için spor alanındaki başarılar oldukça önemliydi. Çünkü Amerika ile rekabet halinde oldukları için propaganda aracı olarak kullanılıyordu. İkinci Dünya Savaşının akabinde yaşanan soğuk savaş döneminde ise yenedünyada din, dil, ırk gibi faktörlerin üstünlüğünün simgesi haline dönüşmüştür. Günümüzde ise sporda elde edilen

başarı ekonomik, bilimsel, askeri, toplumsal ve kültürel olguları başarıların göstergeleri ile beraber, ülkelerin propagandalarında kitlesel bir hareket olarak önemli bir yer tutmaktadır.

Sporun, genelden özele ve tüm kitlelere yayılması, insanların yaşam boyu spora teşvik edilmesi devlet politikaları arasında yer almaktadır. Spor tesislerinin artması ve halkın spora yönelmesi, yerel yönetimlerin güçlendirilmesiyle birlikte belediyeler eliyle olması mümkün görülmektedir.(Ekici, 2012)

2.3.1 Belediyelerin spora ve gençlere katkılar

Spor, belediyelerin yöre halkı için yapabileceği en önemli hizmetlerden birisidir. Sporla ilgilenen insanların çok yönlü oldukları ve sporun olumlu etkilerini taşıdıkları görülmektedir. Gençlerin kahvehane köşelerinden ve kötü alışkanlıklardan kurtulmaları için spor faaliyetleri etkin olmaktadır. Spor, kişinin daha aktif, topluma faydalı, katılımcı bir yaşam tarzı benimsemesine yardımcı olmaktadır. Fakat sadece spor alanları yapmak ve bu tesislerin bakımıyla ilgilenmek spor alışkanlığı kazandırmak için yeterli değildir. Spor bir alışkanlıktır ve belirli kuralları vardır. Eğer bu alışkanlık günlük hayatın içine yerleşmezse spora yapılan yatırımların hiçbir anlamı kalmayacaktır. Gençlerin spor faaliyetlerinde örgütlenmesi ve alışkanlık edinmeleri için gerekli alt yapının ve bilincin sağlanması gerekmektedir. Ancak bu şekilde demokratikleşme çabaları güç kazanacaktır. (Öztaş&Zengin,2008)

Gelişen teknolojiyle beraber, hayatımıza giren bilgisayarlar, cep telefonları üzerinden oynanan oyunlar, çocukların günlük hareketliliğini azaltmakta, onların teknoloji bağımlısı haline dönüşmesine yol açmaktadır. Bu durum çocuklarda psikolojik ve sosyal sıkıntıların yanında fiziksel olarak da problem teşkil etmektedir.

Günde 2 saatten fazla haftada ise 24 saati aşan internet kullanımı, teknolojik bağımlılık olarak kabul görse de insanların internette daha fazla vakit geçirdiği görülmektedir. Bu durum internetin hayatımızı kolaylaştırmak için sunduğu imkânlarla birlikte bağımlılığı da arttırmaktadır. Güncel ve hayata dair bütün bilgi ve ihtiyaçların internet üzerinden gerçekleşmesi çocuklarla beraber yetişkinlerde de teknoloji bağımlılığına neden olmaktadır. "Nomofobi" olarak adlandırılan ve cep telefonlarına bağımlı hale gelme durumunun özellikle 90'lı

yıllarda doğan bireyleri daha fazla etkisi altına aldığı görülmektedir. İnternete bağımlılığın arttığı şu dönemde; gençlerin sosyalpaylaşım sitelerine olan bağımlılığın esarete dönüştüğü, yadsınamaz bir gerçek olarak karşımızda durmaktadır

İnternete bağımlılığın arttığı şu dönemde; gençlerin spor, sanat gibi gelişiminin destekleneceği etkinliklere yönlendirilmesi doğru olacaktır. Okul dönemine başlamadan kazandırılan bu alışkanlıklar, çocukların biyolojik gelişimine ve psikososyal durumuna olumlu katkılar sağlamaktadır. Spor yapan çocukların büyüme referansının yapmayan çocuklara göre daha fazla olduğu, harekete geçen kasların büyüme hızlandırdığı gözlemlenmiştir.

Spor yoluyla biyolojik sistemin çalışması vücuttaki zararlı toksinlerin ter yoluyla atılarak; vücuda salgıladığı mutluluk hormonuyla beraber bağışıklık sisteminin güçlenmesini sağlamaktadır. Bu yüzden spor yapmak kişinin daha sağlıklı, mutlu, olumlu düşünen ve kendine güvenen bireyler olmalarına katkı sağlamaktadır.

Spor yapan bireylerin zararlı alışkanlık ve bağımlılıklardan uzak durduğu, arkadaş tercihlerinde daha seçici olduğu görülmektedir. Bu yolla okul başarısında da artış olmaktadır.

Sporun çocuk ve gençlere olan faydalarından bir diğeri ise odaklanamama, hiperaktivite olarak adlandırılan çok hareketlilik ve dikkat dağınıklığı gibi sorunların önüne geçmesidir. Gençlerin doğaları ve salgıladıkları hormonlar gereği sahip oldukları enerjiyi spora yönlendirerek faydaya dönüştürmek okul başarısına olumlu anlamda katkılar sağlamaktadır.

Spor yapmayan çocuklar ve gençlerle spor yapanlar arasındaki fark incelendiğinde odaklanma, zamanı etkin kullanma, sosyal kişiliğin ön plana çıkması ve disiplin kazanması gibi özelliklerde belirgin olarak farklılar görülmektedir. Yapılan spor branşı her ne olursa olsun sporun kazandırdığı disiplin ve sorumluluk bireyin bütün yaşamına ömrü boyunca sirayet etmektedir. Kişisel yeterlilik, özgüven, takım çalışması gibi birçok özellik kazanan birey, insan için çok önemli olan "Ait olma" duygusunu yaşayarak, psikolojik ve sosyolojik açıdan değer kazanmaktadır.(Duygulu S., 2017)

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından ilan edilen 26 Haziran Dünya Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığı ile Mücadele Günü'nde farkındalık sağlamak için her yıl düzenlenen etkinlikte Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin hazırladığı Dünya Uyuşturucu Raporu açıklanmış ve dünya genelinde bağımlılık sayısının 29 milyona ulaştığı verileri paylaşılmıştır.

Yetişkin nüfusun yaklaşık yüzde 5'i, diğer ifadeyle 15-64 yaşları arasında yaklaşık 250 milyon kişinin 2014 yılında en az bir uyuşturucu madde kullandığı raporda belirtilmiştir. Madde kullanım sayısı altı yıldan bu yana ilk defa artarak 27 milyondan 29 milyona ulaşmıştır. Rapora göre, bağımlı olan 29 milyon kişi arasından yüzde 14'ü HIV virüsü taşımakta, yaklaşık 12 milyon kişi de damar içi uyuşturucu kullanmaktadır. 6 milyon kişi de Hepatit C virüsü taşıyıcısı olarak yaşamlarını sürdürmektedir. Bu rakamlara rağmen madde kullanım bozukluğu olan her 6 kişiden ancak 1'i tedavi olmayı kabul etmektedir.

Amfetamin adındaki sentetik madde son yıllarda gençler için büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Bu uyarıcı 2009 yılından bu yana varlığını hızla sürdürmekte,2009 yılında ele geçirilen amfetamin içeren ekstazi miktarı 4-5 ton iken, 2014 yılında 9 tona ulaşmıştır.(Yeşilay,2016)

Söz konusu rapor ürküten rakamları gözler önüne sermektedir. Böyle bir senaryonun içerisinde yer alan toplumun sağlıklı nesillere sahip olması mümkün değildir. Dünya üzerinde bağımlılık yapan bütün kötü alışkanlıkların tedavisi ancak spor, sanat gibi faydalı alışkanlıklarla mümkün kılınabilir.

Türkiye'de bağımlılık oranının giderek artması, bağımlılık yaşının 9 yaşa kadar inmesi, esrar pazarının genişlemesi toplumsal bir felaketin sinyallerini vermektedir. Bağımlılık türleri ilerleyen teknoloji ve dünya düzeniyle beraber çeşitlilik kazanmaktadır.

Madde bağımlılığı, kötü alışkanlıklar, ahlaki çöküşler, akademik başarısızlıklar, toplumdaki dışlanma ve kabul görmeme gibi gençleri derinden etkileyen faktörlerin ortadan kalkması, kendine güvenen ve başarılı nesillerin oluşması spor sayesinde mümkündür. Belediyelerin sosyal sorumluluk olarak bu misyonu yerine getirmesi gelecek nesillerin sağlıklı ve faydalı fertler olması için sporu desteklemeleri ülke barışı için minimal fakat çok önemli bir hizmet olduğu gözlemlenmektedir.

2.3.2 Belediyelerin kulüplere ve sporculara katkıları

Belediyelerin görev ve sorumlulukları yasalar çerçevesinde belirlenmiş ve spor faaliyetlerinin vatandaşlara sunulması asli görevlerinden biri haline gelmiştir. Bu bağlamda belediyeler vatandaşlara sunduğu hizmetin yanı sıra amatör kulüplere de destek vermekle yükümlüdür. Amatör spor kulüplerine malzeme ve benzeri desteği sağlayabilme yetki ve sorumlulukları bulunmaktadır. Belediyelerin, kulüplerin spor müsabakaları düzenlemelerinde, yurt içi ve yurt dışında kazandıkları üstün başarılarında belediye meclis onayıyla ödüllendirilmesinin önü açılmıştır. (Ekici, 2012)

Belediyeler şehir planlamalarında spor alanlarına da yer vermek zorundadırlar. GSGM görüşü doğrultusunda, il ve ilçe danışma kurulları ile birlikte spor alanları tahsis ederler. Ayrıca kanunun öngördüğü 500 ve daha fazla personel çalıştıran işverenlerin spor tesisi ve antrenör bulundurma zorunlulukları vardır. Bu kanunun uygulanmasında aksaklık olduğu takdirde işçi başına brüt asgari ücretin üçte biri oranında cezai müeyyide uygulanacak ve tahsil olunan para Türk Sporunu Teşvik fonuna aktarılacaktır. (<http://www.sayistay.gov.tr>).

Yerel yönetimler ellerindeki imkânlar doğrultusunda maddi ve idari boyutta spor organizasyonları yapabilmeli, spor federasyonları ile ortak çalışmalar düzenleyebilmelidir. Yerel yönetimler yıllık gelirlerinin yüzde birlik kısmını yasa gereğince spor teşkilatlarına aktarmakla yükümlüdürler. Türkiye geneline baktığımızda belediyelerin spora önem verdiği ve bu bağlamda spor kulüpleri oluşturdukları görülmektedir. Bu kulüplerin çoğu futbol, hentbol, güreş gibi ligleri ve müsabakaları olan branşlar olduğu gibi bireysel yapılan karate, boks, tekvando gibi branşlarda yer almaktadır.

Avrupa Kentsel Şartı İlkeleri, rekreasyon konusunda belediyelere bazı sorumluluklar yüklemiştir. Herkes için spor ve her kent sakini için rekreasyon çalışmaları imkânı sunulması öngörülmüştür. Ayrıca yerel yönetimler toplumsal ayırım gözetmeksizin herkesin spor ve spor tesislerinden yararlanmasına olanak sağlamak zorundadır.

Türkiye Olimpiyat kanunu olan tek ülke olmasına rağmen spor alanında yasal düzenlemeleri henüz tamamlanamamıştır. Spor meselelerinin çözümü ile ilgili yasal düzenlemelerin eksik olması, ihtiyaç duyulan yatırımların yapılmaması ve

mevcut tesislerin verimli hizmet sağlayamaması spor ve kulüplerin gelişimini sekteye uğratmaktadır. Futbol federasyonu hariç diğer spor federasyonları kendi özerkliklerine sahip değildir. Spor kulüplerinin dernek vasfı olarak görülüp, sporla ilgili yönetimde ehil insanlar olmadığı sürece; sporun gelişmesi mümkün değildir. Bu durumda; maddi imkânsızlıklar içerisinde, sponsorluk kanunu ve yasal düzenlemeler beklenmektedir. (Öztaş&Zengin,2008)

Görüldüğü üzere belediyelerin amatör spor kulüplere ve spora yapabileceği katkı ve yardımlar yasal çerçeveler doğrultusunda gelişmektedir.1580 sayılı yasa ve Anayasa'nın öngördüğü kamusal teşvik ve katılımın tüzel kişilik kazanmış hali olan spor kulüplerini, gençliğin spora katılımını sağlayan, spor faaliyetleri yapılmasına yardımcı olan yapılanmalar olarak görmüştür. (Doğanyigit, 1996)

İmkânsızlıklar içerisinde varolmaya çalışan amatör spor kulüpleri ve o kulüplere sıkı sıkıya bağlanan gençler göz önünde bulundurulduğunda, belediyelerin amatör spor kulüplerine destek vermesi sonucunda, profesyonel kulüplere geçiş imkânı sağlanacaktır. Dünya çapında düzenlenen organizasyonlara bakıldığında, sporun çıkış noktası olan yenme dürtüsünün bireysel olarak tatmin edilmesinin, günümüzde değiştiği görülmektedir. Yaşadığımız çağda ülkeler arası güç savaşında; sporda kazanılan başarıların, hem ülke gelişmesinde önemli rol oynayacağı, hemde uluslararası camiada ülke adına kazanılacak zaferlerin olacağı düşünülmelidir.

2.4 Sporun Toplumsal Düzene ve Vatandaşa Katkıları

Yerel halkın yapabileceği sporlara yönelik destek isteği, yerel yönetimlerden talep edilen ve karşılanması için beklenti duyulan başlıca konular arasındadır. Bu beklentiler daha çok eğlenceye yönelik, sosyal ve fiziksel aktiviteler olarak tanımlanabilir. Beklentiler doğrultusunda; ihtiyaca cevap vermek amacıyla yapılan spor sahaları, yüzme havuzu, atış poligonu gibi etkinlikler halka yönelik fiziksel aktiviteler arasında yer almaktadır. İnsanlar başta sağlık olmak üzere, çeşitli nedenlerden dolayı spor faaliyetlerine yönelmektedirler.

Sporla ilgilen kişinin temel amacı ruh ve beden sağlığını geliştirmek, özgüven kazanmak ve performansını üst düzeye çıkarmaktır. Bireylerin spor yapma

gereksinimlerinin hangi nedenlere dayalı olduğunu belirlenmesi her ne kadar yöntem olarak zor olsa da ihtiyaçlar belirleyici rol oynamaktadır. Bu nedenler çeşitli olmakla beraber eğlence, haz, maddi ve kişisel kazançlar, özgüven kazanma, strest ve kilo kontrolü, yeni arkadaşlar edinme, sosyal ilişki kurma, sağlıklı olma, gençlik ve güzellik elde etmek olarak şekillenmektedir. Yapılan araştırmalar düzenli sporun kişiler üzerinde psikolojik, biyolojik, sosyolojik, fizyolojik ve ekonomik olarak faydaları olduğunu ispatlamıştır.(Özdenk, 2018)

Sporun toplumsal etkileri ve yararları gündelik yaşamın içine sirayet etmiştir. Toplum içinde hemen hemen her yerde spor yapan, spor hakkında konuşan bireylere rastlamak mümkündür. Buna bağlı olarak sporla hiç ilgilenmeyen bir kişi aktif ya da pasif spor kültürünün içinde yer almaktadır. Bu durumun temelinde popüler kültürün ve kapitalist sistemin tüketim çılgınlığı temel etken oluşturmaktadır. Devamlı tüketen buna bağlı olarak tükettikçe bedenine ve ruh sağlığına zarar veren birey, sağlığını koruma altına alabilmesi için sporun iyileştirici ve onarıcı özelliğine ihtiyaç duymaktadır. (Dever, 2010)

2.4.1 Fizyolojik faydaları

Sporun bilinen en etkili ve yaygın özelliği fiziksel gelişime sağladığı faydadır. İlkçağlarda zorlu yaşam mücadelesine karşı hayatta kalma çabası insanları ilkel bedensel aktivitelere yönlendirmiştir. Yerleşik topluma geçişle beraber insanlar sporun fiziksel ve biyolojik faydalarını fark etmiş, ortaya çıkan boş zamanı değerlendirme yoluna gitmişlerdir.

Bu fizyolojik faydaların analizini yaparken beden eğitiminin başlıca araçlarından biri olan sporun insanlar için fizyolojik bir ihtiyaç haline dönüştüğü dikkati çekmektedir. Fizyolojik anlamda birçok faydası olan spor faaliyetlerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- Obeziteyi engeller.
- Kalbin pompaladığı kan miktarını arttırarak kalbi besleyen koroner damarları genişletir, kalp sağlığının korunmasında hayati rol üstlenir.
- Bireyin daha sağlıklı ve aktif bir performansa sahip olmasını sağlar.
- Fizyolojik ve psikolojik sağlığı dirençli kılar.

- Vücutta kılcal damar sayını artırır.

Vücudun toksinlerden arınmasını sağlar ve böylelikle sağlıklı bir beden yapısını oluşturur.(Özdenk, 2018)

2.4.2 Sosyolojik faydaları

Spor, bir yaşam biçimi olmakla birlikte, yaşam biçimini tamamlayan, her bireyin sahip olduğu gücü kişiye özel kılan bir davranış biçimidir. Fakat yaşamın tümü spordan ibaret değildir. Her ne kadar yaşam alanı içerisinde önemli rol oynasa da sporsuz da hayat devam edebilir fakat eksik bir yaşam olur.

İnsanın spor yapma amaçları arasında beden ve ruh sağlığını geliştirme çabasının yanı sıra iradesini güçlü kılmak arzusu vardır. Ayrıca, sosyal ve ekonomik anlamda kalkınma ve yaşam kalitesinde artış isteği bulunmaktadır.

Nitelikli insan gücüne sahip olmak sağlıklı ve zinde bir vücut yapısından geçer. İnsanın kendine güven duyması ve kişiliğinin oluşması için spor disiplinine ihtiyacı vardır. Spor ikili ilişkilerde dayanışmayı ve grup çalışmasını oluşturan sosyal bir olgudur. Bu olgu zamanla yerini yardımlaşmaya ve karşılıklı dayanışmaya, birlik beraberliğe bırakır.

Spor başlı başına bir bilim dalı olarak kendi içinde branşlara ayrılmış ve her branşın kendine has felsefesi oluşmuştur. Bir meslek haline dönüşen spor, eğitim sürecinin öğrenme faktörünü etkileyen sosyal gelişimi ve etkileşimi geliştirmiştir. Ortak özellikler taşıyan ve bir kümenin elemanı olan sınıf ortamının eğitim hayatı boyunca bireylerin birbirleriyle yardımlaşması, güç gösterme çabası, beğenilme ve kendini ispatlama yarışı ve bunların diğer bireylerde karşılık bulması sosyal gelişimin ilk adımları olarak nitelendirilmelidir.

Ergenlik döneminde sosyal bir grubun üyesi olma isteği ve kimlik arayışı içinde bocalayan gençlerin sosyal ihtiyaçlarının spor ve beden eğitimi yoluyla kazandırılması; onların sağlıklı ve yararlı bir şekilde yönlendirilmesi, sağlıklı birtoplumun da temellerini oluşturacaktır. Ulusal değerlerine bağlı, yeni nesillerin yetiştirilmesi sağlanacaktır.

Spor ve beden eğitimi bireyin karakter ve kişilik gelişimine katkıda bulunmaktadır. Takım ruhu, grup çalışması, empati kurabilme ve birlik beraberliğin öğrenilmesi oyun ve spor alanlarında sağlanmaktadır. Bu özellikler bireyin sosyal hayatında ikili ilişkilerine yön verirken takım arkadaşlarına ve rakibine karşı uyum sağlamayı öğrenmesine ve bütünsel olarak değerlendirildiğinde toplumsal uyumun sağlanmasına yardımcı olur.(Özdenk, 2018)

2.4.3 Psikolojik faydaları

Bireyin kendini ve duygularını ifade edebilmesi spor ve beden eğitimi ile mümkündür. Sporun sosyal yönünü ele aldığımızda spor ortamındaki etkileşim, duyguların kontrolü için imkân sağlamaktadır. Zekâyı geliştirmekte, iradeyi güçlendirmektedir. Kişiliği olumlu yönde etkilediği gibi kişilik bozukluklarına sahip olan kişilerin tedavisinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Kendini ifade etme ve farkındalığını oluşturma imkânı sağlamaktadır.

Spor yapmanın psikolojik olarak olumlu etkileri olacağı gibi spor branşının türü içinde barındırdığı felsefe ve takım psikolojisinin içerisinde bireyin duygusal durumuna olumlu etkilerde bulunmaktadır. İlgilenilen spor türü ferdi ve takım sporları ekseninde farklılar gösterebilir. Takım sporlarında ekip çalışması, birlikberaberlik, iletişimkurma,kazanma sevincini paylaşma,yardımlaşma gibi özellikler oluşurken bireysel sporlar bireyin, kendini aşma ve öz güven kazanma,mücadele etme, irade gelişimi gibi kişisel becerilerini geliştirmesine yardımcı olur. (Özdenk, 2018)

Spor ve bedensel aktivitenin ruh sağlığını iyileştirici etkisinin yadsınamayacak boyutta olduğu aşikârdır. Spor, bireyin kendi ile olan savaşında mücadele etmesini ve hayata karşı sağlam durmasını sağlamaktadır. Bireyin, önüne çıkan zorluklar karşısında sistematik hareket etmeyi ve mücadelecî ruhunu öne çıkarmayı hedeflemektedir.

2.4.4 Ekonomik faydaları

Sporun ekonomik faydası iki şekilde değerlendirilebilir. Birincisi, spor yapan bireye profesyonel anlamda maddî kazanç sağlaması diğeri ise sektör olarak

spor malzemesi, araç gereç üretimi ve satışı yoluyla ekonomiye kazandırdıklarıdır.

Spor faaliyetleri sporcu kimliği ile yarışmalara katılım sağlayan kişilerin katıldıkları spor branşına dair yapılan harcamalar, düzenlenen organizasyonlarda dereceye giren sporculara verilen ödüller, organizasyonlar aracılığı ile satışı olan bilet gelirleri direkt ya da endirekt olarak çalışan personel kazançları gibi göstergeler, aslında sporun başlı başına bir sektör olduğunu gözler önüne sermektedir.

Spor organizasyonlarında izleyici ya da yarışmacı olarak katılan kişilerin bu faaliyetlerden maddi gelir elde etmesi, dünya çapındaki spor seyahatlerine yön vermesi ve turizme de dolaylı olarak kazanç sağlaması aslında sporun ekonomiye katkısını çok net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Dünya ekonomisinde en etkin yeri olan branşlardan biri olan futbolun ekonomik faydalarını düşününce sporun yeni bir iş sektörü olduğunu ve ülkeler için ekonomik katkıları olduğu görülmektedir. Reklam unsuru olarak bakıldığında ise spor organizasyonlarının ülkeler arasında etkin bir araç olduğu aşikârdır.

Spor, Türkiye’de ve dünyada ekonomik gelir sağlamak amacıyla yapılan, profesyonel olarak para kazanma amacı güden bir iş ve bu bağlamda meslek grubunu oluşturmuştur. Bu durum bütün olumlu etkileriyle beraber değerlendirilirse; gençlerin, ilerleyen yıllarda meslek olarak spor branşlarını tercih etmesinde artış olacağı yönünde yorumlanabilir.

2.5 Belediye ve Spor İlişkilerine Farklı Ülkelerden Örnekler

Gelişmiş ülkelerin belediye spor ilişkilerine bakılacak olursa; yerleşmiş bir düzen görülmektedir. Bu ülkelerdeki belediyeler geniş yetki ve maddi imkânlar bakımından refah içinde olmasından dolayı, halka yönelik spor hizmetlerini bilimsel bir yaklaşımla kurumsallaştırarak sunmuşlardır. Vatandaşlarına belli bir yaşam standartı ve demokratik hayat tarzı sağlamışlardır.

Sanayileşme ile birlikte hızla gelişen yenedünya kendi içinde bazı ihtiyaçları doğurmuştur. Bu noktada spora olan ilgi ve önem artmıştır. Bireyin toplum ve şehir karşısında savunma mekanizması oluşturabilmesi için kendine seçtiği silah spor olmuştur.

Gelişmiş ülkelerde özellikle rekreasyon (recreation) çalışmaları ön planda olmuştur. Çünkü sporun tedavi edici özelliğinin topluma yansması bu şekilde daha etkin sağlanmıştır. 2002 yılında yayınlanmış olan Doğu ve arkadaşlarının hazırlamış olduğu makalede yer alan verilere göre; Los Angeles Belediyesi 1899 yılında parklarla ilgili birimini, 1904 yılında ise rekreasyon ve oyun alanı birimini kurmuştur. Gelişmiş ülkeler de bu çalışmanın önemi çok erken farkedilmiştir. Ancak sporun eğitim ortamında öğrenilen bir olgu olması bakımından okullara önemli görevler düşmüştür. Bu yüzden Amerika'da Athletic Institute tarafından Park-Okul Projesi geliştirilmiş ve bu proje kapsamında toplum hayatına kalite kazandırılması hedeflenmiştir.

Amerika 'da belediyeler sahip oldukları geniş spor alanlarını ve parklarını işleterek, bu alanda eğitim programları düzenlemekte ve bu alanda hizmet veren kurum ve kuruluşlara rehberlik yapmakta yol gösterici olmaktadır.

Amerika örneğinin verilmesinin nedeni Amerika'daki eyaletlerin her birinin kendine has bir spor felsefesi belirlemiş olması ve yaşam kalitesini arttırmak için belli bir düzen içinde işliyor olmasıdır. Örneğin Chester Belediyesinin 10.000 nüfusu bulunmaktadır. Toplum için birlik beraberlik ruhunu oluşturabilmek adına birey ve grup adına faaliyetler düzenlemektedir. Kendi düzenlediği etkinlik dışında düzenlenen etkinliklere de maddi destek sağlamaktadır. Belediye bünyesinde bulunan rekreasyon birimi belediye meclisine ait özel bir komisyona bağlı olarak çalışır. Birim aynı zamanda spor eğitim programları, sporculara maddi yardım, kulüpler ve gönüllü kuruluşlara destek amaçlı hizmet vermektedir. Özellikle okul bahçelerini kendilerine Merkez edinerek yıl boyunca çalışmalarına devam ederler. Yaz aylarında ise yaz kampları düzenlemekte ve sürekliliği etkin kılmaktadırlar.

Diğer bir örnek olarak Kennebunk Belediyesi'dir. Gençlere ve farklı yaş gruplarına yönelik 21 program sunmakla kalmayıp sahip olduğu 3 büyük spor alanı ve 7 park ile halka hizmet vermektedir. Ohio'daki Clyde Belediyesi ise gençlere yönelik mahalli liglerin yanında rutin faaliyetler düzenlemeye devam etmektedir.

Gelişmiş ülkelerin spor politikalarına bakıldığında bu temel alışkanlığı bireylere kazandırmak için gençleri hedef kitle olarak belirlemiş okulları üst olarak kullanmışlardır.

Gelişmiş ülke olarak adlandırdığımız bu ülkelerin geniş yerleşim ve yaşam alanlarının yanında gereken yeşil alanların, oyun alanlarının bulunması standartları oluşturmuş ve bu standartlar geliştirilerek uygulama devam ettirilmiştir. Doğal çevre, coğrafi yapı, yöreye has farklılıklar ve diğer faktörler bilimsel veriler altında analiz edilip, sınıflandırılmıştır.

Hollanda gibi yaşam standartları yüksek olan bir ülkenin 195.000 nüfuslu Eindhoven şehrinde 100.000'e yakın aktif spor yapılan alanlar vardır. Belediyenin sunmuş olduğu ultramodern spor alanlarına 150.000 metrekare alan tahsis edilmiştir. Eindhoven Belediyesi yatırdığı fonlarla dar gelirli ailelerin spor faaliyetlerine destekte bulunmuş ve spor kulüplerine çeşitli etkinlikler düzenlemiştir. Belediyeye ait 5 spor şirketi bulunmakta ve halkı spor yapmaya teşvik etmektedir. Hollanda hükümeti toplumsal kaynaşmayı ve birliği pekiştirmek için sporu araç olarak kullanmıştır. İntegral çevre projesiyle şehrin gerikalmış mahallelerinde etkinlikler düzenlemiş, ayrımcılığı ortadan kaldırmak için engellilere, yaşlılara ve alt gelir seviyesindeki gruplara sporla rehabilitasyon çalışmaları düzenleyerek topluma uyum süreci sağlamıştır. Diğer bir proje olan Sportformula projesinin en can alıcı özelliği gençleri suçtan uzaklaştırarak toplum düzenini sağlamakla beraber ilkökul çağındaki çocuklara yönelik kurslar düzenlemektir. Bu faaliyetlerin yanında elit sporlara destek veren Eindhoven Belediyesi şehri uluslararası platforma taşıyarak reklamını yapmıştır.

Japonya 'da yapılan bir araştırma halkın en çok tercih ettiği alanların spor hizmeti veren parklar olduğu, dolayısıyla halkın spora olan katılımının arttığı belirlenmiştir. Ayrıca spor etkinliklerinin sunulduğu en küçük spor parkının 6000 metrekare olduğu, bu tesislere ulaşım mesafesinin 10-15 dakika olması gerektiği standart olarak belirlenmiştir. İngiltere'de ise sporu halka götürmeyi hedefleyen projenin 10 yıllık stratejisinin 3 temel fikri arasında; tesis sayını çoğaltmak, kaliteyi arttırmak ve halkın spora teşvikini sağlamak yer almaktadır. (Doğu G. & Kesim Ü. & Sivrikaya Ö, 2002)

Yapılan faaliyetlerin amacına bakacak olursak toplumsal düzenin sağlanması birlik ve beraberliği oluşturması üzerine çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Sporla beraber ulaşılmak istenen hedef gençleri koruma altına alıp nesil aktarımını sağlıklı kılmaktır.

2.6 Türkiye’de Belediyeler ve Spor Faaliyetleri

Türkiye’de spor ve spor faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, hizmet olarak sunulması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması yerel yönetimler özellikle belediyeler tarafından üstlenilmiştir. Spor hizmetlerinin belediyeler tarafından halkın coğrafi, sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklarını gözetenek demokratik bir şekilde sunulması yoluyla halkın spora katılımının sağlanması amaçlanmaktadır. Belediyeler spor alışkanlığının ve sürdürülebilirliğinin yaygınlaşmasında etkin rol oynamaktadırlar.

Türkiye’de yerel yönetimlerin Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer alan sporla ilgili faaliyetler arasında ikinci Beş Yıllık Kalkınma Planında konuyla alakalı neler yapılması gerektiği, sporla ilgili politikaların uygulanması noktasında ‘meselenin çözümünü sorumlu tek kuruluş yerine yetki ve sorumlulukları iyi dengelenen ve bunları iyi kullanan sorumluluk sahibi kuruluşlarla, diğer özel ve kamu kuruluşları ilişkisinin iyi düzenlenmesi’ şeklinde vurgu yapılmıştır. Yöre halkına sağlanacak sportif imkânlarla ilgili mahalli idareler ile ortak çalışma yapılması öngörülmüştür. Akabinde Dördüncü Beş Yıllık Planda önceki planlara benzer tedbirler bulunması ve bu dönem içinde yer alan 1982 yılına ait programda açık spor sahası ve tesislerinin yapılmasına önem verilmesi hususunda düzenlemeler getirilmiş olması dikkat çekmektedir. Bu tedbirlerden sorumlu uygulayıcı kuruluşlar olarak gösterilen Kamu kuruluşları, İmar ve İskân Bakanlığı, Üniversiteler, İçişleri Bakanlığı ve Belediyeler etkin görevler üstlenmek durumunda kalmışlardır. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında ise sporun ilçelere ve köylere yayılması için mahalli idarelerin görevlendirilmesi özel idare ve belediyelerin ortak çalışmalar yapması gerektiği öngörülmüştür. Altıncı Kalkınma Planında yer alan ilkeler, mahalli idarelere spor çalışmalarının halka yayılması konusunda daha etkin görevler yüklemiştir. Belediye ve köy yönetiminin, yöre halkının boş zamanlarını değerlendirilmesi için spora

yönlendirilmesi ve olanak sunulması hususunda çalışmalar yapması planda yer alan ilkeler arasındadır. (Arslan E.& Ünlü H.& Çelebi M.,2011)

Türkiye’de spor faaliyetlerinin geçmişine bakıldığında; fiziki imkânların yetersiz ve halkın, spor alışkanlığından yoksun olmasının; spor faaliyetlerini sekteye uğrattığı görülmektedir. Son yıllarda kazanılan başarılarla rağmen, ülkede spor maalesef istenilen değere ulaşamamıştır. Türkiye, Olimpiyat Kanunu olan tek ülke olması itibariyle spora göstermiş olduğu önemi gözler önüne sermektedir. Fakat bir o kadar da istenilen başarıyı sağlayamamış olması yaman bir çelişki olarak karşımızda durmaktadır. Bu olumsuz durumun ana nedenlerinden biri merkeziyetçi yönetim anlayışıyla, gerekli yatırımların yerelde yapılamaması ve mevcut tesislerin işletilmesinde eksiklikler yaşanmasıdır. Gelişmiş ülke ve müreffeh bir toplum olma yolunda Türkiye’nin önündeki en büyük engellerden biri de şehirleşme ve spor alanındaki yetersizliktir. Toplumsal meselelerinin çözümü, ancak eğitimle mümkündür. Okullarda, spor eğitime gerekli önem verildiği takdirde, spor alışkanlığının yer edinmesi sağlanacak ve spora yüklenen misyon anlam kazanacaktır. Fakat ülkede, okullardaki spor faaliyetleri için yeterli imkân bulunmamaktadır Okul bahçelerinin dar ve işlevsiz olması, eğitim için araç teminin yapılamaması, düzenlenen müsabakalara önem verilmemesi ve çocuklara nitelikli spor faaliyetleri sağlanamaması spor alışkanlığını pekiştirememektedir. Bu şartlarda çocuklara spor alışkanlığı kazandırılmazsa toplumun sporu hayatına yerleştirmesi uzun yıllar alacaktır.

Türkiye’de şehirleşme adına yapılan hatalar; yeşil alan, oyun parkları ve spor tesisleri için yeterli imkânı sağlayamamaktadır. Kent yaşamının barındırdığı zorlukların üstesinden gelmek için spor ve yeşil alan imkânı sağlanmalıdır. Halk için oluşturulan donatı alanları içerisinde parklar, spor tesisleri, yeşil alanlar sağlıklı kentleşmenin önemli unsurlarındandır. Ülkede çarpık kentleşme ile beraber bu yapılanmanın geri kaldığı ifade edilmektedir. Şehirleşme adına yapılan bu hatalar yeşil alan, oyun parkları ve spor tesisleri için yeterli imkânı sağlayamamaktadır. Kent yaşamının barındırdığı zorlukların üstesinden gelmek için spor ve yeşil alan imkânı sağlanmalıdır. Türkiye geneline bakıldığında yeşil alan dünya ortalamasının altındadır. Dünya yeşil alan ortalaması kişi başına 20 metrekare olarak hesaplanmıştır. Bu oran Zurich'de 60 metrekare, Stockholm'de

80 metrekare iken İstanbul'da 2,4 metrekare, Karşıyaka'da 1 metrekare, Bursa'da ise 1,4 metrekare olarak verilere yansımıştır. Gereksiz görülen yeşil alanlar deprem ve benzeri doğal afetlerde toplanma merkezleri olarak halkı korumaya ve beraberliği sağlamaya zemin oluşturan alanlardır.

Son zamanlarda kazanılan başarılar millet olarak başarma, kazanma hırsını canlandırmış ve uluslararası alanda kazanılan zaferler spora olan ilgiyi geniş kitlelere taşımıştır. Belediyelerin bu ilgiye kayıtsız kalmadıkları aşikârdır. Fakat Türkiye’de spor deyince akla ilk gelen branş futbol olduğu gözlemlenmektedir. Dolayısıyla belediyeler vatandaşın talebi doğrultusunda spora ayrılan bütçeyi spor kulüplerine yönlendirmek durumunda kalmışlardır. Bu durum birçokbelediyenin futbol takımı oluşturması ve yönetmesi durumunu ortaya çıkarmıştır. Seçimle iş başına gelen belediye yönetimlerinin halkla ters düşmemek adına futbol sektörüne yüksek harcamalar yapması siyasi rant olarak adlandırılabilir. Kulüplerin olumsuztarafı belediyelerin kitle sporuna ve belli bir zümreye hizmet etmesidir. Oysa halk için yapılan çalışmaların en önemli özelliği eşit ve her talebe açık olmasıdır. Halkın temel ihtiyaçlarına ve toplumsal özelliklerine uyumlu hizmetler verilmesi demokratik bir eylemdir.

Bu konunun en iyi örneklerinden biri olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi gösterilebilir. Spor Etkinlikleri Genel MüdürlüğüA.Ş. ve Belediye spor kulübüyle spor hizmetlerini yürütmektedir. Belediyenin spora gösterdiği önemin en belirgin özelliği; ayrı bir idari birim kurarak bu alanda hizmet etmesi şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca bu birimi bir şirket statüsüne taşıyarak uluslararası organizasyonlara ve başarılı işlere imza atarak belediyeyi spor hizmetleri anlamında çok farklı bir yere taşımıştır. Fakat İstanbul gibi kalabalık ve spor alt yapısının yıllardır ihmal edilen bir şehir söz konusu olunca; yapılan çalışmalar yetersiz kalmaktadır.

Öte yandan ülkede rekreasyon alanlarının düzenlenmesinden sorumlu olan Park ve Bahçeler Müdürlüklerinin çalışmaları yetersiz kalmaktadır. Park ve Bahçeler Müdürlüklerinin görevleri arasında yeşil alan düzenlemesi, şehrin ağaçlandırılması ve çiçek dikimi bulunmaktadır. Belediyelerin yeşil alan düzenlemesinde bilimsel bir ölçüte ulaşamamış olması kalifiye personel ve uzman eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Var olan yeşil alanların üzerine ‘‘Çimlere basmak yasaktır.’’ levhası yeşil alana müze vasfı kazandırmış ve

amacının dışına itmiştir. Dolayısıyla bu anlayış içerisinde yeşil alanlar ve yürüyüş parkurları amacına hizmet etmemektedir. (Doğu G. & Kesim Ü. & Sivrikaya Ö, 2002)

Diğer taraftan ülkede olumlu projelerden söz etmek mümkün. Atatürk Havalimanı arazisine ‘‘Millet bahçesi’’ adıyla yapılacak yeşil alan adından sözettirdiği kadar megakent İstanbul’a yakışır bir park olacağı da umut edilmektedir. 11.700 dönüm arazi üzerine kurulan bu park dünyanın en büyük 3. Şehir parkı olma ünvanını almasının yanında yeşil alan oranında arttıracakları ileri sürülmektedir. Millet bahçesi projesi rekreasyon alanında dünya çapında hatırı sayılır bir sıralamada Türkiye’yi öne çıkaracağı düşünülmektedir. Sunulan bu hizmet yaşam kalitesine katkı sağlayacaktır. Parkın Central parkın 3,5 katı olması marka şehir olma yolunda İstanbul’a prestij sağlayacağı ileri sürülmektedir. (Milliyet Gazetesi)

3. YASALAR ÇERÇEVESİNDE SPOR

3.1 Anayasada Spor

Anayasa'nın bazı maddelerinde spora ilişkin düzenlemeler mevcuttur. Anayasa'nın "Devletin temel amaç ve görevleri" başlığını taşıyan 5. maddesine göre "Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." Spor hakkı, kişilik hakları içerisinde yer aldığı içindir ki, bu hak, devlet tarafından korunmalıdır.(Ertaş Ş. &Petek H. 2017)

Spora ilişkin Anayasa'da düzenlenen bir diğer hüküm "Gençlik ve spor" başlığı altında 58. maddede yer almaktadır. Bu maddeye göre "Devlet, istiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır." Söz konusu 58. madde açısından da gençliğin korunması için alınacak önlemler ve bu bağlamda gençleri spora yönlendirme önemli bir rol oynamaktadır.

Anayasa'da spora ilişkin yer alan bir diğer düzenleme ise 59. maddedir. Bu maddeye göre "Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder".

Devlet başarılı sporcuyla korur.

Spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu

kararları kesin olup bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamaz.”(Resmi Gazete)

Anayasa'nın 59. maddesindeki düzenleme, devletin her yaştaki vatandaşlar için sporu sevdirmeye, sporu yayma ve sporun yapılmasına ilişkin teşvik edici özelliğini göstermektedir. Ayrıca devlet, başarılı sporcuyu korumaktadır.

Görüldüğü üzere Anayasa'da spor ve spor hakkına ilişkin doğrudan ve dolaylı düzenlemelerin yer aldığı söylenebilir. Hukuki düzenlemelerin hiçbirisi, Anayasa aykırı olamayacağı ve Anayasa çerçevesinde değerlendirmeye tabi tutulacağı için söz konusu bu düzenlemeler önemli hâle gelmektedir.

3.2 Gsgm Kanunu ve Spor

Gençlik spor ve genel müdürlüğünün yapısı ve mevzuatları incelendiğinde sporun rant olarak görülmesinin engellendiği ve amacına hizmet ederek gençlerin ruh ve beden sağlığının korunmasına yönelik çalışmalar düzenlendiğini görmekteyiz.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü teşkilat kanunları yerel yönetimlerin sporla ilgili görevlerini 3530 Sayılı Beden Terbiyesi Kanunu devrindeki, 18251 sayılı ve 14 Aralık 1983 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanmış olan 179 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenmiş görevleri arasında; Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyonu sağlamakla sorumludur.(Madde 55) hükmü yer almaktadır. Madde 67'de ise belediyelerin ve il idarelerinin protokolle birlikte kendilerine bağlı kurumların ortak kullandığı gençlik ve spor faaliyetlerinin gerçekleştirildiği tesis ve sahaların kullanılması sağlanmasına olanak sağlamıştır.(Resmi Gazete)

14 Mart 1991 tarihinde çıkarılan 3703 Sayılı Kanun'un 14. Maddesinin II. fıkrasında *“İl özel idareleri ve belediyeler bir sene önceki gelir toplamalarının ayrı ayrı %1'ini beden terbiyesi ve spor faaliyetleri için tahsis ederler. Tahsis edilen bu paralar, bütçelerinin tasdikini takip eden altı ay içinde mahallin beden terbiyesi ve spor il müdürlüğü bütçesine aktarılır. Ayrılan bu payların %80'i münhasıran mahallin beden terbiyesi ve spor saha ve tesislerinin yapılması, geri kalan %20'side yine mahallin spor faaliyetlerine ve gerekli malzeme temin etme masraflarına, Genel Müdürlükçe tespit edilecek genel prensipler kapsamında harcanır. Özel idare ve belediyeler, bütçelerine bu tahsisatı koymazlarsa bütçelerinin tasdiğe yetkili*

makamlar tarafından reysen konulur. Ayrıca, ilçelere tahsis olunmak üzere münasip oranda bir tahsisatı da il genel meclisi kararıyla kendi bütçelerine konulur.” Hükmü koyulmuş aynı maddenin III. fıkrasında mahalli idarelerce spora ayrılan bütçe ve yatırıma dönüşen kaynakların başka amaçlar için kullanılmasının mümkün olmadığı dikkat çekmektedir.

3.3 5393 Sayılı Belediye Kanunu

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre *“... Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdi yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir...”* Belediyeler, mahalli müşterek nitelikte olmak kaydıyla gerektiğinde sporu teşvik amacıyla gençler spor malzemesi verebilmektedir. Ayrıca amatör kulüplere malzeme desteği sağlayabileceği gibi para yardımında da bulunabilecektir. Bununla birlikte her türlü amatör spor karşılaşmalarını düzenler. Bu kapsamda belediyeler, amatör spor organizasyonlarının yapılacağı yer ile diğer bütün ihtiyaçlarla ilgilenir. Sporun teşvik edilmesi adına, üstün başarı gösteren veya müsabakalarda dereceye giren sporcu, teknik direktör, antrenörvb.'lerini ödüllendirebilmektedir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinin ikinci fıkrasında ise *“Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez.”* şeklinde bir düzenleme yer almaktadır. Burada yapılacak olan nakdi yardımın sınırı çizilmiş ve belirli oranlar tespit edilmiştir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda spora ilişkin bir diğer düzenleme belediye meclisinin görev ve yetkilerinin düzenlendiği 18. Maddede yer almaktadır. Maddenin (p) bendine göre *“Yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına, ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede*

arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek” belediye meclisinin görevleri arasındadır. Görüldüğü üzere belediye meclisi sportif faaliyet ve projelerin gerçekleştirilmesi için imkânları dahilinde yardımda bulunacaklardır.

5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda sporu ilgilendirecek bir diğer durum belediye başkanlarına ilişkindir. Kanun’un 37. maddesinin ikinci fıkrasına göre *“Belediye başkanı, görevinin devamı süresince siyasî partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz; profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamaz.”* Düzenlemeye göre belediye başkanlarının görev süreleri içerisinde bir spor kulübüne başkan olmaları mümkün değildir.

5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda spora ilişkin son bir düzenleme ise belediye hizmetlerine gönüllü katılma ile ilgilidir. Kanun’un 77. maddesinin birinci fıkrasına göre *“Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.”*(<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf>)

3.4 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda da spora ilişkin bazı düzenlemeler mevcuttur. Bunlardan ilki Kanunu’nun *“Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları”* başlığını taşıyan 7. maddesinin (m) bendinde yer almaktadır. Söz konusu düzenleme *“Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlenme, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdî yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek”* şeklindedir. Buna göre büyükşehir belediyeleri, spor tesisleri yapmak, yaptırmak; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdi yardımda bulunmakla yükümlüdür. Ayrıca Sporun

teşvik edilmesi adına, üstün başarı gösteren veya müsabakalarda dereceye giren sporcu, teknik direktör, antrenörvb.'lerini ödüllendirebilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında da ilçe belediyelerin görev ve yetkileri düzenlenmiş; ikinci fıkranın (d) bendine göre ise de *“Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak”* şeklinde bir düzenlemede bulunmaktadır.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 15. maddesinin ikinci fıkrasında göre spor komisyonlarının kurulmasının zorunlu olduğu belirtilmektedir. Maddenin ikinci fıkrası şu şekildedir: *“İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin büyükşehir belediye meclisindeki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur. İmar ve bayındırlık komisyonu, çevre ve sağlık komisyonu, plân ve bütçe komisyonu, eğitim, kültür, gençlik ve spor komisyonu ile ulaşım komisyonunun kurulması zorunludur.”*

5393 Sayılı Belediye Kanunu'na benzer bir düzenleme 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 17. maddesinin üçüncü fıkrasında yer almaktadır. Buna göre Büyükşehir ve ilçe belediye başkanları görevlerinin devamı süresince siyasi partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz; profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamaz. Ancak bu Kanunun yayımı tarihinde profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapan veya yönetiminde bulunan belediye başkanları, en geç 01.01.2005 tarihine kadar bu kulüplerin başkanlığından ve yönetimindeki görevlerinden ayrılmak zorundadırlar.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23. maddesinde büyükşehir belediyesinin gelirleri; 24. maddesinde ise büyükşehir belediyesinin giderleri sayılmaktadır. Büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında 23. maddenin (d) bendine göre spor yerleri için tahsil edilecek her türlü belediye vergi, resim ve harçlar yer almaktadır. Büyükşehir belediyesinin giderleri arasında ise 24. maddenin (o) bendinde belirtildiği üzere spor için yapılan harcamalar yer almaktadır.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda spora ilişkin son bir düzenleme ise *“Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon”* başlığını taşıyan 27. maddede

yer almaktadır. Maddenin ikinci fıkrasına göre “*Büyükşehir belediyelerinde meydan, bulvar, cadde, yol, sokak, park, spor ve kültürel tesislerin büyükşehir belediyesi ile büyükşehir kapsamındaki diğer belediyeler arasında dağılımına ilişkin esaslar büyükşehir belediye meclisi tarafından belirlenir.*” Burada tesislere ilişkin belirlemenin büyükşehir belediye meclisi tarafından yapılacağı düzenlenmektedir.

4. ALAN ARASTIRMASI: GÜNGÖREN İLÇESİ

4.1 Güngören İlçesi Genel Tanıtımı ve Tarihçesi

16. Osmanlı padişahı Sultan Genç Osman (1618-1622), ava olan merakı ile bilinirdi. Genç Osman Güngören Köyiçi'nde, ilçenin nadir eserlerinden biri olan Genç Osman Camii'ni ve üst tarafına da "Av Köşkü"nü yaptırmıştır. Bu iki yapının arasına bir hamam, köşkün doğu tarafına bir bağ ve ayrıca caminin kible duvarına doğru sağ ve sol tarafa kışları sıcak, yazları soğuk akan bir çeşme yaptırmıştır. Bu iki çeşme 1990 yılına kadar işlevselliğini korumuş, şimdilerde ise sağ taraftaki çeşme halen durmakta iken sol taraftaki çeşme ne yazık ki tahrip edilmiştir.

Sultan Genç Osman'ın yeniçeriler tarafından Yedikule Zindanları'nda şehit edilmesinin akabinde yerine Sultan Dördüncü Murat geçmiş ve yeniçeri ocağını kaldırmak istemiştir. Av köşkü etrafında konuşlanan yeniçerilerin üzerine top ateşi tutarak üzerlerine yürümüş ve yok etmiştir. Böylece bu bölge bir nevi lanetlenmiş olarak nam salmıştır. Genç Osman Camii ise hizmetine 20 civarında insanla hizmete sunulmuştur. Caminin giderleri için bir vakıf oluşturulup akar yaptırılmıştır. Fakat cami zamanla harabeye dönüşmüştür. Genç Osman'ın ölümünde 200 sene sonra Ahıskalı Aşir Hoca adında bir zat caminin vakıf olduğunu söyler ve harabe olan camiyi tekrar ibadete açmak için yöre halkıyla birlikte caminin ihya ve idamesi için çalışmalara başlar.

Günümüzün Güngören'i o dönemde Vidos, Burgaz, Haznedar, Emlak ve Ferhatpaşa çiftliklerinden oluşuyordu. Cami hizmetinde bulunan görevliler için caminin güneybatısında yer alan şimdiki Köyiçiolarak anılan mevkide bahçeli evler yapılması talebiyle hazineden arazi tahsis edilmiş ve ekip biçmeleri için Abdi İpekçi Caddesi'nin Köyiçi'ne doğru uzanan bölümün batı yakasında dönümler halinde arazi tahsis edilmiştir. Güngören caminin hizmetine tahsis edilmiş bu kadronun yaptığı evler civarına oluşmaya başlamış ve yerleşim bölgesi haline gelmiştir. Eski ismi Rumca Vidos olan Güngören ismi 1935-1936

yılları arasında değiştirilmiştir.Vidos çayı olarak bilinen Güngören’de cami kadrosuna tahsis edilen arazilerde ekilen bamya,“ÇengelköyHıyarı” kadar meşhurdu. Esasında bu topraklarda meyve ve sebze olmak üzere kaliteli ürünler yetiştirirken zamanla yükselen binalar sebebiyle “En tatlı bamya” olarak bilinen Vidos Çayı Bamyası hoş bir anı olarak kaldı.

Cumhuriyet sonrasında ismi Güngören olarak değiştirilen Vidos, köy arazisi vasfını yitirmeye başlamış, rant oluşturan bu tarlalar parsellenip emlakçılar tarafından satılmış. 1945-1946 yıllarında oluşturulan Toprak Tevzi Komisyonu tarafından ise hiç toprağı olmayan köylülere hazine arazileri 2-3 dönümlük parseller halinde dağıtılmıştır. 1977 yılına kadar tarlaların tamamı parsellenmiş ve Güngören kentleşmeye başlamıştır.

1947’li yıllarda köylüler kendi imkânlarıyla 20-25 öğrencilik 2 sınıflı bir okul yapmıştır. 1960 tarihinde ise Trafo’dan çekilen 2 hat ile köy kahvesine ve camiye elektrik bağlanmış fakat 60 ihtilalinin ertesi günü kesilen elektrik sebebiyle ancak 1966 yılında belediye seçimlerinden sonra tekrar bağlanabilmiştir. 1967 yılında köy İETT otobüsüyle tanışmış, 1970 yılında ise “Bakırköy Köyleri Su Birliği”nin kurulmasıyla beraber köye su bağlanmıştır.

1950’li yıllarda Güngören için ekonomik alanda önem arz eden bir gelişme yaşanmış ve Merter çiftlik vasfından çıkartılarak meskûn alana dönüşmüş ve bugün dünyanın ve İstanbul’un en önemli moda tekstil merkezi haline dönüşmesine zemin oluşturmuştur.

1955 Genel Nüfus Sayımı’da 45 haneli olan köyde 237 kişinin yaşadığı tespit edilmiş, nüfusu 2.187’ye ulaştınca 1966 yılında ara seçim yapılarak belediyenin ilk kuruluşu sağlanmıştır.1966 ilk kuruluş seçimini sırasıyla 1968, 1973, 1977 seçimleri takip etmiş 1980’de ihtilalle beraber mevcut belediye başkanının yerine bir subay getirilmiştir.1980 sonrasında Güngören Şube Müdürlüğü olarak Bakırköy Belediyesine bağlanmış, 1992 yılında Bakırköy’ün bölünmesiyle kendisine 23 mahalle bağlanarak bağımsız bir ilçe haline dönüşmüştür.

1993 yılında hızla gelişen ilçe kuzey sınırlarında yer alan Esenler’i ayrı bir ilçe olarak bünyesinden ayırmış ve 11 mahallesi ile yeni Güngören şekillenmeye başlamıştır. Kuruluşundan bu yana; Osman Özbek (1966-1977), Dursun Kurşun (1977-1980), Baki Durmuş (1977-1980), Yahya Baş (1992-2002), İbrahim

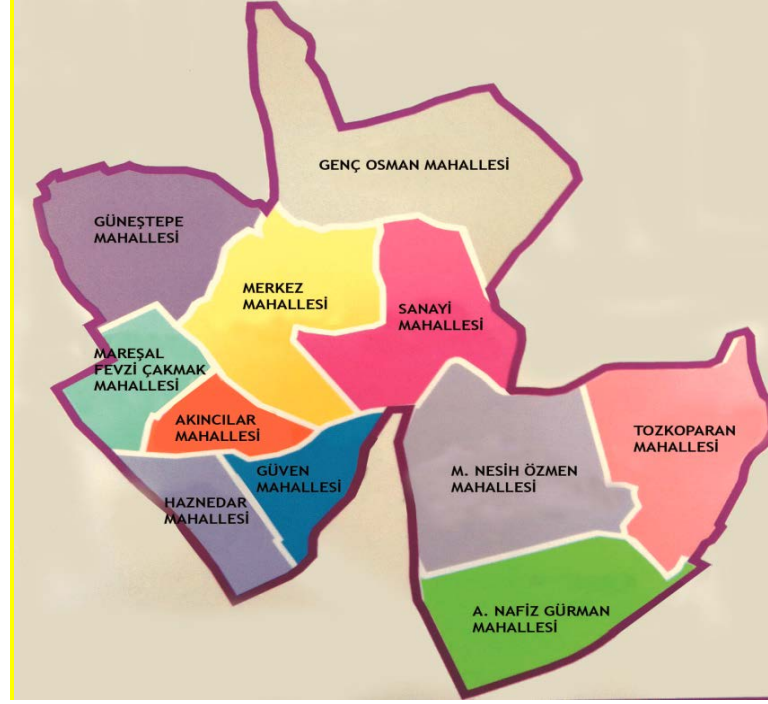
Kurşun (2002-2004) ilçe için hizmet vermiştir. 2004 yılından bu yana ise Şakir Yücel Karaman bugün 300.000'i aşan nüfusu ile Güngören halkı için çalışmaktadır. (Güngören Belediyesi 2017-2021 Stratejik Plan)

4.2 Güngören İlçesinin Coğrafi Yapısı

Güngören 7,2 km² içerisinde onbir mahalle barındırmaktadır. Bunlar;

- Akıncılar Mahallesi
- Güven Mahallesi
- Haznedar Mahallesi
- Mareşal Fevzi Çakmak Mahallesi
- Merkez Mahallesi
- Sanayi Mahallesi
- Güneştepe Mahallesi
- Gençosman Mahallesi
- Mehmet Nesih Özmen Mahallesi
- Abdurrahman Nafiz Gürman Mahallesi
- Tozkoparan Mahallesi olarak isimlendirilmiştir.

İlçede bulunan mahalleler arasında Gençosman Mahallesi en büyük yüzölçümüne sahipken, Akıncılar Mahallesi ise en küçük yüzölçümüne sahip mahalle olarak belirlenmiştir.

Şekil 4.1: Güngören İlçesi Mahalleri

İlçe İstanbul'da yer almasına rağmen iklim özelliği bakımından Trakya ikliminin etkisi altındadır. Bu durum ilçenin sert rüzgârlara maruz kalmasına, kışların soğuk ve yağışlı yazların ise sıcak ve kurak yaşanmasına sebep olmaktadır. İlçenin en düşük rakımı 19 iken en yüksek tepe rakımı ise 78 metredir. İlçe de alüvyon alanlarının yoğun olması heyelan riskini arttırmakta ve dere yataklarının varlığı ıslah edilmek suretiyle kontrol altında tutulmaktadır.(Güngören Belediyesi 2017-2021 Stratejik Plan)

4.3 Güngören İlçesinin Sosyo-Kültürel Yapısı

Güngörenlilerin sosyo-kültürel yapısı belediyenin sunmuş olduğu sanatsal ve kültürel faaliyetlerle yaşam kalitesine bağlı olarak kültürel farkındalığı arttırmaya yönelik etkinliklerle desteklenmektedir. Düzenlenen etkinlikler ihtiyaçlar gözetilerek ve fiziki şartlar oluşturularak düzenlenmektedir. Açık alan etkinlikleri için parklar, kapalı alanlar için ise Güngören Kültür Merkezi, Güneştepe Kültür Merkezi, Bilgi Evleri, İBB Erdem Beyazıt Kültür Merkezi ve Konferans Salonları kullanılmaktadır.

Belediye tarafından düzenlenen etkinlikler aylık olarak planlanır ve önceden halkın bilgisine sunulur. Kültürel etkinlikler yöresel farklılıklar ve gettoların

talepleri dikkate alınarak, ortak kültürel mirasın korunması ve yeni nesile aktarılması tasarlanarak düzenlenir. Belediye, özel gün ve haftaların kutlanması, kültür gezileri ve yöre geceleri etkinlikleriyle beraber kültürel faaliyetlerin halka ulaştırılmasında etkin rol oynamaktadır.

İlçede yaşayan vatandaşların eğitim durumları 2015 yılı itibariyle TÜİK verilerine göre aşağıda yer almaktadır.

Çizelge 4.1: Eğitim Durumu

Okuma Yazma Durumu	Sayı	Oran
Doktora Mezunu	598	%0,20
Yüksek Lisans Mezunu	2.629	%0,87
Lisans / Ön Lisans	34.816	%11,53
Lise veya Dengi Okul Mezunu	60.332	%19,97
Ortaokul veya Dengi Okul Mezunu	32.075	%10,62
İlkokul / İlköğretim Mezunu	105.663	%34,98
Okuma – Yazma Bilmeyen	6.620	%2,19
Oku-Yazar Olup, Bir Okul Bitirmeyen	26.264	%8,69
5 Yaş Altı ve Eğitim Durumu Bilinmeyen	33.069	%10,95
TOPLAM	302.066	%100,00

Tablodaki veriler incelendiğinde, vatandaşların çoğunluğunun ilköğretim mezunu olduğunu görmekteyiz. Tablo verileri aslında eğitim seviyesinin çok yüksek olmadığını gözler önüne sermektedir. Fakat bu veriler 2010 yılıyla kıyaslandığında Güngören belediyesi ve İlçe Milli Eğitim müdürlüğünün orataklaşa düzenlemiş olduğu eğitim programları ile iyileşme göstermiş, okur-yazar oranı artış göstermiştir.

Aynı zamanda Halk Eğitim Merkezi ile imzalamış oldukları protokol kapsamında çeşitli kurslar açılmakta ve meslek edindirme amacı güdülmektedir. Aşağıdaki tabloda 2015-2016 Eğitim ve Öğretim Yılında düzenlenen kurs faaliyetlerine ait veriler yer almaktadır.

Çizelge 4.2: Kurs Faaliyetleri (2015-2019)

KURS VE KURSIYER SAYILARI			
S. No	Kurum	Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı
1	Halk Eğitimi Merkezi (Belediye İşbirliği Dahil)	132	6.870
2	Mesleki Eğitim Merkezi	213	5.679
3	Belediye Diğer Kurumlar İşbirliği	5	67
4	Özel	8	1.580
TOPLAM		358	14.196

Güngören Bilim, Kültür, Sanat ve Spor ligi 2005-2006 eğitim öğretim yılından bu yana her geçen yıl yenilenerek ve kapsamı arttırılarak devam etmektedir. Okul bahçelerine yaz aylarında oyun alanları kurulması, bilgi evleri sayesinde çocuklara ve gençlere sağlanan kültürel etkinliklerin düzenlenmesi sağlıklı ve bilinçli bir toplum oluşturma amacını taşımaktadır. Fakat ilçenin fiziki şartları ve belediyenin maddi olanakları bu amaca hizmet etmeyi zorlaştırmaktadır. Buna rağmen ilçe halkı ve belediyenin gayretleriyle kültürel faaliyetler varlığını korumaktadır. (Güngören Belediyesi 2017-2021 Stratejik Plan)

4.4 Güngören İlçesinin Ekonomik Yapısı

Güngören’de ilçe ekonomisinin yapı taşı tekstil ve tekstil yan ürünleridir. Bir moda merkezi haline gelenMerter, İstanbul’da tekstil piyasasının en gözde noktalarından biridir. Sektördeki birim sayılarının ilçelere dağılımı incelendiğinde Güngören Merter tekstil imalatında %11,9 oran ile ilk sırada yer almaktadır. Fakat ilçede yer alan küçük ölçekli tekstil firmaları desteklenmediği için kurumsal anlamda etkinlik gösterememektedir. İhracatın ön planda olduğu satışın desteklenmesi, tekstil piyasasının dış pazara açılması yönündeki çalışmalar yetersiz kalmaktadır. Çünkü Merter halen daha kendi içinde bir düzen oluşturamamış ve mekânsal problemlerinde dolayı verimliliği düşmüş rekabet piyasası içinde rutin bir yapılanmaya bürünmüştür.

M.Nesihi Özmen mahallesinde bulunan Merter yani diğer adıyla Keresteciler Sitesi ilçenin en önemli sanayi ve ticaret alanıdır. Bu pazar uluslararası bir

pazar olması hasebiyle yabancı paranın piyasaya girmesi ekonomiyi desteklemektedir.

Diğer bir ekonomik yapılanma Sanayimahallesi etrafında faaliyet göstermektedir. Sanayi mahallesi olarak bilinen mahallenin adına münhasır şekilde oto sanayi bölgelerine hammadde sağlaması ve oto sanayi bölgesi olarak faaliyet göstermesi bölgede ekonomik canlılığı arttırmaktadır.(Güngören Belediyesi 2017-2021 Stratejik Plan)

4.5 Güngören Belediyesinin Spor ve Rekreasyon Faaliyetleri

4.5.1 Amatör kulüpler

Güngören belediyesi amatör kulüpler birliği üyesi olan 13 futbol kulübüne her sezon başı nakdi yardımda bulunmaktadır. Sezon içinde maçlara ulaşım imkânı sağlamakta ve saha hizmeti vermektedir. Resmi turnuvalarda Türkiye,Avrupa ve Dünya şampiyonalarında derece yapan sporlar alınan meclis kararı ile ödüllendirilmektedir. Futbol kulübü dışında destek verilen bir kulüp ve Güngören belediyesine ait futbol kulübü bulunmamaktadır. Amatör kulüplerin ihtiyaçları doğrultusunda belediye ihtiyaçlarına binaen destek verilmektedir.Gelen talepler doğrultusunda Güneştepe Semt Sahası Güngören'de faaliyet gösteren amatör spor kulüplerinin ve sivil toplum kuruluşlarının hizmetine sunulmaktadır.(Güngören belediyesi kültür ve sosyal işler müd.ile yapılan görüşme.25.10.2018)

4.5.2 Güngören ligi

İstanbul'da belediyeler arasında düzenlenen 2008 Yerel Yönetim Proje Yarışmasında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından ödüllendirilen Güngören Ligi; bilim,sanat, spor ve kültür alanında düzenlediği yarışmalarla ilçe için her yıl beklenen bir organizasyon niteliği taşımaktadır. Proje, okullar arasında düzenlenirken gençlerin yarışma ve rekabet heyecanının yanında sosyalleşme imkânı sunması örnek teşkil etmektedir. Gençlerin yeteneklerini keşfetmesi ve geliştirmesini hedefleyen proje gençler tarafından ilgi görmektedir. Proje gençlere eğlenerek öğrenme imkânı sunarak kötü alışkanlıklardan uzak durmalarını sağlamaktadır. Milli Eğitim bünyesinde bulunan öğretmenler ve belediye çalışanlarından oluşan 200 kişilik bir kadronun

hizmet verdiği bu organizasyon birçok dalda yarışmalar düzenliyor ve yarışmalarda başarılı olan öğrencilere ödül veriyor. Milli Eğitim Müdürlüğü'nünde aktif olarak desteklediği proje öğretmenlerin ve ebeveynlerin takdirini kazanmaktadır. (<http://www.gungorenligi.com/hakkimizda.php>)

Gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak durması ve yeteneklerinin ortaya çıkmasını hedefleyen bu proje 30 ana kategori ve 130 alt kategori olmak üzere yapılan yarışmalarda 1.800 kişiyi ödüllennmiştir. 2018-2019 öğretim yılında 13. düzenlenen Güngören Ligi devamlılığı sağlamakta istikrarını sürdürmektedir. Ön elemelerle birlikte 20.000'den fazla öğrenci beceri ve yeteneklerini sergileyerek yarışma heyecanını yaşamış ve sunulan hizmetlerden faydalanmıştır. Yarışan yarışmacıların kategorilere göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Çizelge 4.3: Güngören Ligine Katılımcı Sayısı

Bilim	
Bilim Proje	27
Kültür	
Bilgi Yarışması	86
İstiklal Marşı Okuma	27
Güzel Türkçemizi Güzel Konuşalım	11
Münazara	133
Şiir Okuma	24
Kitap Okuma	311
Kur'an-ı Kerim Okuma	21
THM- TSM Ses	55
Yemek Pişirme	150
Tiyatro	70
Ront	24
Halk Oyunları	52
Sanat	
Afiş	69
Resim	211
Fotoğraf	48

Çizelge 4.3: (devam)Güngören Ligin Katılımcı Sayısı

Kısa Film	23
Spor	
Futbol	599
Basketbol	423
Voleybol	512
Satranç	167
Atletizm	1131
Yüzme	52
Futsal	221
Masa Tenisi	174
Hentbol	205
Geleneksel Çocuk Oyunları	150
Toplam	4273

Projenin her yıl yenilenerek artan çeşitli kategorileri ilçe sınırlarını aşmış ve milli takımlara sporcu kazandıran bir sosyal sorumluluk projesi haline dönüşmüştür. Gençlerin spor ve kültürle içiçe olmaları, keşfettikleri yetenekleri hayatlarının bir parçası haline getirmesi, toplum nazarında örnek gösterilir bireyler olmalarını sağlamaktadır. (Güngören Belediyesi 2017 faaliyet raporu)

4.5.3 Spor kursları

Güngören Belediyesi farklı dönemlerde ve vatandaşların talebi doğrultusunda kurslar düzenlemektedir. Her yaş grubuna hitap eden spor faaliyetlerini vatandaşların hizmetine sunmaktadır. Çocuk yüzme havuzu aralıksız hizmet vermekte 2017 yılı itibariyle 3082 kişi yararlanmıştır. Yaz ve kış spor okulları adı altında sürdürülen basketbol ve voleybol kursları çocuk ve gençlerden ilgi görmektedir. Çocukların ilgi gösterdiği diğer bir spor faaliyeti ise Aliye İzzet Begoviç Parkında yaz aylarında kurulan su parkı etkinliği olmaktadır. Eski bir ata sporumuz olan okçuluk belediye tarafından desteklenen yeni branşlardan biri olmuştur. Belediye bünyesinde bulunan spor salonları vatandaşa spor eğitmenleri gözetiminde fitness yapma imkânı sunmaktadır. Dönemsel bazda ve talepler doğrultusunda yeni açılan branşlar ve devam eden kurslar olmaktadır.

4.5.4 Rekreasyon alanları

Rekreasyon, kelime anlamı itibariyle yenilenme, yeniden yapılanma anlamına gelen Latince recreation kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı olarak boş zamanı değerlendirme anlamını taşımaktadır.

Güngören Belediyesinin ilçe nüfusu (302.066 kişi) ele alındığında kişi başına düşen yeşil alan miktarı 0,91 m² olarak hesaplanmaktadır. Gelişmiş ülkelerde yeşil alan miktarı Londra'da 26.9m², Stockholm'de 87.5m², Newyork'ta 29.1m² iken Türkiye'de kişi başına düşen yeşil alan miktarı standartların altında yer almaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinde 2007 yılına kadar kişi başına düşen yeşil alan miktarı standardı 7 m² iken 2017 yılından sonra 10 m² olması standardı geliştirilmiştir. Söz konusu oranlar karşısında, Güngören'in mevcut yapı stoku dikkate alındığında, yeşil alan miktarı standartların altındadır. Olması gereken standartlara ulaşabilmesi ilçe yapılanmasında bir hayli zor görülmektedir. Yeşil alan miktarı boş arazi olmaması nedeniyle kamulaştırma yolu ile sağlanabilir. Fakat kamulaştırma maliyetinin oldukça yüksek olması yeşil alan oluşturulmasının zorlaştırmakta hatta imkânsız hale getirmektedir. Aşağıdaki tabloda mahalle bazında kişi başına düşen yeşil alan miktarları yer almaktadır. (Güngören Belediyesi 2017-2021 Stratejik Plan)

Çizelge 4.4: Mahalle Bazında Kişi Başına Düşen yeşil alan

Mahalle	Toplam Yeşil Alan Miktarı	Mahalle Nüfusu	Kişi Başına Düşen Yeşil Alan Miktarı (m ²)
A. Nafiz Gürman	16.825,43	22.481	0,75
M. Nesih Özmen	40.227,15	10.111	3,98
Tozkoparan	49.400,79	19.689	2,51
Sanayi	13.585,63	13.801	0,98
Gençosman	63.132,90	39.987	1,58
Merkez	46.933,48	48.902	0,96
Güneştepe	17.724,53	52.891	0,34
Mareşal Çakmak	2.541,84	32.766	0,08
Akıncılar	1.126,13	21.383	0,05
Haznedar	18.445,01	1.806	0,85
Güven	5.050,97	18.249	0,28
TOPLAM	274.993,86	302.066	0,91

4.5.4.1 Semt parkları

İlçe sınırları içinde;

- Cevizlik Parkı
- Şeyh Şamil Parkı
- Sadık Özgür Parkı
- Şelaleli Park
- Köyiçi Park
- Atapark (Köyiçi)
- Güneştepe Parkı
- Tozkoparan Barış Parkı
- Ş.P.Er H. Sorma Parkı
- Kıvırvık Sokak Parkı
- Cömertkent Parkı
- Çiçek Ekici ÇocukParkı
- Rasim Paşa Parkı
- Şehit Murat Yetkin Parkı; (<https://www.gungoren.bel.tr>)

Olmak üzere 14 semt parkı bulunmaktadır. Bu parklar her yaş grubuna hitap etmektedir. Bu yönüyle parklar apartman kültürüyle yaşayan bireylerin ve özellikle çocukların yeşil alan ihtiyacını karşılamada önem arz etmektedir. Parkların içinde bulunan yürüyüş yolu ve spor aletleri vatandaşlara açık havada istediği zaman spor yapma özgürlüğü sunmaktadır. Engelli vatandaşlara özel olarak tasarlanan spor aletleri Engelli Merkezi dinlenme alanı içerisinde yer almakta ve engelli vatandaşların hizmetine sunulmaktadır. Engelli bireylerin spor yapmaları oldukça önem arz etmektedir. Engelli uzvun muadili olarak vücutlarında kondisyon sağlamaları gerekmektedir. Örneğin; yürüme engelli bireyin kol kaslarını çalıştırıyor ve geliştiriyor olması ihtiyaç halinde kollarına yüklenebilecek güce sahip olmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda bakacak olursak spor engelli bireyler için psikolojik etkisi bir yana elzem bir ihtiyaç haline gelmektedir. Gençler için sosyalleşme alanı, çocuklar için oyun alanı olarak nitelendirilmektedir. Parkların, herkes için kullanım amacı farklı olsada sağladığı fayda aynı paydada buluşmakta olduğu gözlemlenmektedir.

4.5.4.2 Spor sahası

İlçeye ait tekspor sahası olan, Güneştepe Semt Sahası amatör kulüplerin hizmetine verilmek üzere hizmet göstermektedir.

4.5.4.3 Yüzme havuzu

İlçede 06-14 yaş grubu çocukları faydalandığı bir yüzme havuzu bulunmaktadır. Talebin yoğun olduğu bu hizmet eğitmenler gözetiminde verilmektedir. Güngören Belediyesine ait bir adet yüzme havuzu bulunmaktadır. Bu havuz vatandaş tarafından yoğun talep gördüğü için yetersiz kalmaktadır.

4.6 Güngören’de Belediye ve Spor İlişkileri

Güngören Belediyesi bünyesinde bir idari spor birimi bulunmamaktadır. Spor faaliyetleri Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Belediyenin kendine ait bir spor takımının bulunmaması bu faaliyetin sevk ve idaresi için bir birime ihtiyaç oluşturmamaktadır. Sporu futbol olarak gören bir ülkede hemen hemen her belediyenin bir futbol kulübünün bulunduğunu gözetirsek, Güngören Belediyesine ait bir futbol kulübünün bulunmamasına yönelik eleştiri ironik bir yaklaşım oluşturur. Yapılan faaliyetler incelendiğinde; Güngören Ligi ile beraber spor organizasyonlarının düzenlenmesi spora ve sporcuya verilen desteğin önemini göstermektedir. Güngören Ligi sayesinde gençlerin spora ulaşılabilirliğine olanak sağlanmış ve maksimum fayda kazanılmıştır. Fakat aynı faydanın vatandaş için geçerli olduğu söylenememektedir. Bunun nedeni olarak spor alanlarının ve tesislerin yeterli olmayışı gösterilmiştir. Tesislerin yetersiz oluşu vatandaşa yönelik spor organizasyonlarının da yetersiz oluşuna sebep olmaktadır. Güngören’de mevcut yüzme havuzu çocuklara hizmet vermekte fakat yetişkinlerin ihtiyacını karşılayamamaktadır. Şehirleşmenin handikaplarından biri olan çarpık yerleşme içine hapsolmuş yeşil alanlar vatandaşın ihtiyacını karşılayamamakta, donatı alanı olarak işlevselliğini gösterememektedir. Dolayısıyla belediye vatandaşın taleplerini kısıtlı ölçülerde karşılayabilmektedir. Spora ayrılan bütçenin yetersiz oluşu ve tesis yetersizliği spor faaliyetlerinin kısıtlı olmasının temel nedendir.

4.7 Güngören Belediyesi Spor Faaliyetleri Memnuniyet Analizi

Güngören ilçe sınırları içerisinde yaşayan ve Güngören Belediyesi spor faaliyetlerinden yararlanan farklı gruplarla yapılan ankette, araştırmanın örnekleme; %70'i(n:35)kadın, %30'u(n=15) erkek olmak üzere oluşmuştur.Katılımcı sayısı toplamda 50 kişi olarak anket verilerine yansıtılmıştır.Katılımcıların yaş grubu 6 yaş ve üzeri, yaş kısıtlandırması gözetenmeden oluşturulmuştur. Anket birebir, yüz yüze uygulanmıştır.Anketinyüzyüze uygulanıyor olması gözlem yapma imkânı tanımıştır. Anket verilerinin yorumlanma sürecinde bu gözlemlerden faydalanılmıştır. Çalışmanın rasyonel ve objektif olması adına farklı kurs grupları, okullar ve sosyal donatı alanları örneklem alanı olarak belirlenmiş, tümevarım yöntemiyle evrenin temel ölçütü oluşturulmuştur. Anketin amacı vatandaşın spor faaliyetlerinden etkin olarak yararlanıp, yararlanmadığını belirlemek ve belediyenin sunmuş olduğu hizmetin işlevselliğini ölçmektir. Soruların cevapları açık uçlu olup veriler değerlendirilirken nicel hale getirilerek tablolara aktarılmıştır. Ankette 11 soru sorulmuş, cevapları tablolara yüzdeler oranları ile birlikteaktarılarak yorumlanmıştır. Tabloların yüzdeler oranlarla desteklenmesi sonucu daha net ortaya çıkarmaktadır.Katılımcı gruplar ankete ilgi göstermiş fakat isim açıklamada çekimser kalmışlardır.

Çizelge 4.5: Yaş Dağılımı Tablosu

Kriter	Kaç Yaşındasınız?				Toplam
	06-18 Yaş	19-35 Yaş	36-50 Yaş	50 Yaş ve Üzeri	
Kişi Sayısı	13	23	11	3	50
Yüzdeler Dilim	26%	46%	22%	6%	100%

50 Katılımcı arasındaki yaş dağılımı gruplandırılmıştır. Gruplandırılmasının amacı hizmetin hangi yaş grubuna daha verimli olduğunu belirleyebilmek ve açılan kurslarla ilişkisini görmektir. 06-18 yaş arası 13 kişi ile %26'lık dilimde yer alırken, 19-35 yaş arası 23 kişilik grup %46'lık oranla çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu çoğunluğun büyük bir kısmını ev hanımları ve çalışan grup olarak adlandırılan vatandaşlar yararlanmaktadır. Genç yaş grubu olduğu için

spora verdikleri önem daha bilinçli olmaktadır. 36-50 yaş grubu 11 kişi ile %22, 50 yaş ve üzeri ise 3 kişi ile %6 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması spor faaliyetlerinde genç ve orta yaş nüfusun etkin olduğunu vurgulamaktadır.

Çizelge 4.6: Eğitim Dağılımı Tablosu

Eğitim durumunuz?						
Kriter	İlköğretim Mezunu	Lise ve Dengi okul Mezunu	Lisans ve Önlisans Mezunu	Yüksek Lisans Mezunu	Doktora	Toplam
Kişi Sayısı	27	6	16	1	0	50
Yüzdellik Dilim	54%	12%	32%	2%	0%	100%

Ankete katılan 50 katılımcının % 54'ü ilköğretim, % 12'si lise ve dengi, % 32'si ön lisans ve lisans; % 2'si ise yüksek lisans mezunudur. Doktora derecesi bulunmamakla beraber eğitim seviyesi beklenen orandan yüksek çıkmıştır.

Çizelge 4.7: Meslek Dağılımı Tablosu

Mesleğiniz nedir?							
Kriter	Öğrenci	Ev Hanımı	Finans Sektörü	Kamu Personeli	Öğretmen	Diğer	Toplam
Kişi Sayısı	16	15	4	4	4	7	50
Yüzdellik Dilim	32%	30%	8%	8%	8%	14%	100%

Diğer Açılımı: Biyolog, Teknisyen, Hakem, Avukat, Güvenlik Görevlisi, İş yeri Sahibi

Meslek dağılımının sonuçları incelendiğinde ev hanımları %30, öğrenciler ise %32'lik oranla çoğunluğu oluşturmaktadır. Diğer adı altında sınırlandırılmış ölçeklerdeki meslek grupları zaman yetersizliğinden dolayı katılım sağlayamadıklarını ifade etmektedirler. Bu tabloda çalışan grubun spor için oluşturduğu zamanın kısıtlı olduğunu görmekteyiz. Diğer taraftan Güngören'in demografik yapısı ele alındığında katılımcı grubun arasında meslek sahibi olan

vatandaşların bulunması ve hizmetten memnun kalması, belediyenin sunmuş olduğu hizmetin kalitesinde söz ettirebilir.

Çizelge 4.8: İlgi Duyduğunuz Spor Branşları Dağılımı Tablosu

İlgi duyduğunuz spor branşları nelerdir?							
Kriter	Futbol	Basketbol	Voleybol	Yüzme	Fitness	Diğer	Toplam
Kişi Sayısı	10	8	13	6	21	8	66
Yüzdelik Dilim	15%	12%	20%	9%	32%	12%	100%
Diğer Açılımı: Boks, Masa Tenisi, Uzak Doğu Sporları, Tenis							

Katılımcıların ilgi duyduğu spor branşları sırasıyla %32'lik dilimle fitness, %20 voleybol, %15 futbol, %12 basketbol, %9 yüzme ve %12'lik diğer adı altında toplanan Boks, Masa Tenisi, Uzak Doğu Sporları, Tenis, okçuluk olarak yanıtlanmıştır. İlgi duyulan branşların genellikle belediyenin hizmete sunmuş olduğu branşlar olduğu gözlemlenmektedir.

Çizelge 4.9: Faaliyetlerden Haberdar Olma Dağılımı Tablosu

Belediyenin faaliyetlerinden nasıl haberdar oluyorsunuz?						
Kriter	Haberim Olmuyor	SMS	Afiş	Sosyal Çevre	İnternet Sitesi	Toplam
Kişi Sayısı	8	14	6	8	14	50
Yüzdelik Dilim	16%	28%	12%	16%	28%	100%

Belediye faaliyetlerinden vatandaşın haberdar olması %28'şerlik oranla sms ve internet sitesi sayesinde olmaktadır. Bu tabloda diğer tabloları destekleyen teknolojiyi aktif kullanan genç nüfusun spor faaliyetlerine daha çok ilgi duyduğu yargısı oluşmaktadır. Afiş ve diğer duyuru faaliyetlerine rağmen %16'lık kesim faaliyetlerden haberdar olmadıklarını ifade ediyor.

Çizelge 4.10: Faydalanılan Spor Kursları Dağılımı Tablosu

Belediyenin hangi spor kurslarından faydalandınız?							
Kriter	Yüzme	Voleybol	Fitness	Basketbol	Hiç Faydalanmadım	Diğer	Toplam
Kişi Sayısı	4	2	34	3	5	2	50
Yüzdellik Dilim	8%	4%	68%	6%	10%	4%	100%

Diğer Açılımı: Okçuluk, Uzak Doğu Sporları

Katılımcıların büyük bir çoğunluğu Fitness kursundan yararlanmıştır. Fitness kursu daha fazla genç, orta yaş ve çalışan grubun tercih ettiği kurs olarak yılın her döneminde yoğun talep görmektedir. Ev hanımları fitness hizmetinden maksimum fayda sağlamaktadır. Buna rağmen hiç faydalanmadım diyenlerin oranı %10 olarak tabloda yer almaktadır. Yeni bir spor kursu olan okçuluk henüz bilinmediği için diğer kısmında yer almaktadır.

Çizelge 4.11: Sosyal Hayata Etkileri Dağılımı Tablosu

Kursların sosyal hayatınıza etkileri nelerdir?				
Kriter	Olumlu	Olumsuz	Fikrim Yok	Toplam
Kişi Sayısı	38	5	7	50
Yüzdellik Dilim	76%	10%	14%	100%

Katılımcıların %38'i kursların sosyal hayatlarına olumlu etki kattığını, kurslar sayesinde sosyal çevre ve arkadaşlıklar oluşturduklarını ifade etmektedirler.

Çizelge 4.12: Fiziksel Duruma Etki Dağılımı Tablosu

Kursların fiziksel durumunuza faydası nelerdir?				
Kriter	Olumlu	Olumsuz	Fikrim Yok	Toplam
Kişi Sayısı	46	1	3	50
Yüzdellik Dilim	92%	2%	6%	100%

Katılımcıların %92 gibi büyük bir çoğunluğu sporun fiziksel olarak olumlu fayda sağladıklarından bahsettiler. Katılımcıların fiziksel kaygılarının azaldığını, kendilerini postür olarak daha güzel olarak bulduklarını ifade etmektedirler. Sağlıklı bir vucüt yapısını sağlandığını, obeziteye karşı sporun faydalı olduğunu ve bunu deneyimlediklerini ifade etmektedirler. Bu durum sporun yadsınamaz oranda büyük bir fayda sağladığını ispatlamaktadır.

Çizelge 4.13: Psikolojik Duruma Etki Dağılımı Tablosu

Kursların psikolojik durumunuza faydası nelerdir?				
Kriter	Olumlu	Olumsuz	Fikrim Yok	Toplam
Kişi Sayısı	40	1	9	50
Yüzdeler Dilim	80%	2%	18%	100%

Sporun kişiye sağladığı psikolojik faydalar vatandaş tarafından deneyimlenmiş ve %80 oranında bir onay almıştır. %2’lik olumsuzluk hissi duyan 1 kişi sporun rehabilite yönü ile ilgili olarak olumsuz görüş bildirmiş, %9’luk kısım ise henüz fikir sahibi değildir. Tablo sporun olumlu etkilerini destekleyen veriler sunmuş ve rehabilite özelliğini gözler önüne sermiştir.

Çizelge 4.14: Bağımlılık Dağılımı Tablosu

Bağımlısı olduğunuz kötü alışkanlıklarınız var mı?					
Kriter	Yok	Sigara	Teknoloji	Diğer	Toplam
Kişi Sayısı	42	6	2	0	50
Yüzdeler Dilim	84%	12%	4%	0%	100%

Ankete katılanların %84’lük kısmı kötü bir alışkanlığa sahip olmadıklarını beyan etmişlerdir. Yeniçağın bağımlılığı olarak, %2’lik oranla teknoloji bağımlılığı dikkat çekmektedir. Sigara bağımlılığı ise %12 oranında yer almaktadır. Bağımlılık oranlarının beklenen orandan az çıkması kişilerin sporla ilgileniyor olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Çizelge 4.15: Devamlılık İmkânı Dağılımı Tablosu

Belediyenin spor faaliyetleri olmasa spora devam edebilir misiniz?				
Kriter	Devam Edebilirim	Devam Edemem	Toplam kişi	Toplam kişi
Kişi Sayısı	28	22	0	50
Yüzelik Dilim	56%	44%	0%	100%

Anketimizin son sorusu, aslında cevabını aradığımız önemli sorulardan birisi olma özelliğini taşıyor. Belediyenin sunmuş olduğu faaliyetlerden vatandaşın sağladığı maksimum fayda ve devamlılığa olan talebi, maddi olarak karşılayabilme imkânlarını sorgulamak adına sorulmuş bir sorudur. Ankete katılan 50 kişilik grubun %44'ü maddi imkânsızlıklardan dolayı devam edemeyeceğini, %56'sı ise devam edebileceğini söylemiştir. %44'lük oranın içerisinde belediye spor faaliyeti sunmadığı takdirde sporu bırakmayacaklarını ve rekreasyon alanlarından olan parklarda spora devam edeceklerini ifade etmişlerdir. Dolayısıyla belediye sunmuş olduğu spor hizmetleriyle vatandaşa spor yapma alışkanlığını kazandırmış, toplum için hedeflenen faydayı oluşturmuştur.

5. SONUÇ

Devlet, belediyeler aracılığı ile sosyal politikalarını gerçekleştirmekte ve vatandaşın temel anayasal haklarını bu yolla karşılamaktadır. Belediyeler bu bağlamda halkın bütün ihtiyaçlarını karşılamakla sorumludurlar. Temel ihtiyaçlar içerisinde yer alan spor faaliyetlerinin hizmete sunulması belediyelerin asli görevleri arasında yer almaktadır. Vatandaşın talepleri ve ihtiyaçları doğrultusunda her bireye eşit hak sunarak, ayırım gözetmeksizin sunulması gereken bu hizmet vatandaş memnuniyetini esas alarak çalışmalıdır. Belediyeler bütün Anayasalarda önemli yer tutmuşlardır. En son 1982 Anayasası'nda belirtilen hususlar doğrultusunda belediyelerde sosyal belediyecilik kavramı ön plana çıkmaya başlamıştır. Belediyeler siyasi erki belirlemede etkin rol oynamaktadır. Çünkü belediyeler bürokrasinin vatandaşla yanyana oturduğu bir mecradır. Dolayısıyla belediyeler hizmet sunumunda siyasi kaygı taşımakta olup, gettoların talep ve isteklerini ön planda tutmak zorundadırlar. Aslında bu durum vatandaşın seçme seçilme hakkından ileri gelen, hizmet sunumunu verimli bir şekilde almasını sağlamaktadır.

Belediyeler asıl vazifelerinden biri olan spor ve spor faaliyetlerini düzenlemekle yükümlüdür. Halkın katılımına olanak verecek şekilde organizasyonlar düzenleyip bu organizasyonlara ev sahipliği yapacak tesisler kurmalıdırlar. Fakat Türkiye'de bu durum ne yazık ki bütün çabalara rağmen istenilen muasır medeniyetler seviyesine çıkamamıştır. Söz konusu hizmeti sunmak için tesisler oluşturulamamış ve belli bir noktadan sonra ilerleme kaydedilememiştir.

Türkiye, yakın tarihte savaştan çıkmış ve akabinde birçok sosyolojik savaşın içine girmiştir. Ülke ekonomisinin dövizle olan savaşı sosyo ekonomik yapıyı ve devletin belediyelere ayırdığı bütçeyi olumsuz etkilemektedir. Bunun yanında kentleşme çabalarımızın başarısızlığı spor tesisi için alan ihtiyacını oluşturmuştur. Belediyelerin geneline bakılınca birçoğunun tam kapsamlı bir spor tesisine sahip olmadığını gözlemlemiş oluruz. Kamulaştırmanın maliyetli olması tesis yapımı önünde engel teşkil etmektedir. Yapılan tesisler ise belirli

branşlar için inşa edilmektedir. Türkiye'de sporun futbol olarak algılanması farklı spor dallarının önüne geçmiştir. Maliyet açısından yüksek bütçelere gereksinim olduğu için belediyelerin farklı spor dallarına ilgisi bulunmamaktadır.

Temiz ve sağlıklı toplumlar için gelişmiş ülkelerde yapılan organizasyonlarda, daha çok kişiye spor yaptırabilmeyi hedefleyen bir politika görmekteyiz.

Yasaların belediyelere yüklediği görevlerin başında halka spor yapabilmeleri için olanak sağlaması yer almaktadır. Fakat beden eğitimi dersine matematik dersi kadar önem vermeyen ve sporun önemini idrak edememiş bir toplum olarak bu alışkanlığın kazanılması biraz zaman alacaktır. Bu aşamada belediyelerin spor faaliyetlerine ayırdığı bütçe ve zamanın verimli olması hizmetin etkin sunumunu sağlıklı kılacaktır.

Çalışmada esas alınan unsur spor faaliyetlerinin etkin sunumu ve vatandaşın sağlıklı verim alabilmesi üzerine odaklanmıştır. Spor faaliyetlerinin alışkanlık temeli üzerine kurulması gelecek nesillerin sağlıklı ve başarılı olmasının yolunu açacaktır. Sporun faydaları gözetildiğinde karşımıza çıkan tablo, halka bu hizmet sunulmadığı takdirde bu alışkanlığın kazandırılmaması sosyal çöküşlerin nedeni olacaktır.

Bu şartlar altında spor faaliyetlerinin işlevselliği incelendiğinde minimal ölçülerde örnek oluşturmak adına Güngören belediyesi örneği üzerinde çalışılmıştır. Güngören ilçesinin demografik yapısı itibarıyla sosyo kültürel ve ekonomik yapısı çok iyi şartlar altında olmayan bir oluşuma sahip olduğu gözlemlenmiştir. İlçenin süregelen bir kentleşme sorunu olması nedeniyle yeterli tesis alanı bulunmamaktadır. Bu nedenle tesisleşme konusunda henüz yetersizdir. Belediyenin ayrı bir spor birimi olmaması yapılan çalışmaların önemini vurgulayamamaktadır. Spor temel bir gereksinim olduğu için başka bir müdürlüğe ya da birime angaje edilmesi önemini yitirmektedir. Güngören Belediyesinin tesislerinin yetersiz oluşu ve tesis kurulumu için yeterli alan bulunmaması spor faaliyetlerinin önünde engel oluşturmaktadır. Birçok belediyenin kendine ait kulübü bulunmasına rağmen Güngören Belediyesi kulüpleşme çabasına girmemiş, bu kararı ile de doğru adım atmıştır. Çünkü kulüpleşme ulusal başarı getirmediği için atıl yük oluşturmaktadır.

Kulüpleşme yerine uzman bir kadro ile spor birimi kurulması ilçede daha çok kişiye spor alışkanlığı kazandırmayı sağlayacaktır.

Güngören belediyesinin ödüllü projesi olan Güngören Ligi gençlere ulaşma ve spor alışkanlığı kazandırma açısından çok önemli rol oynamaktadır. Gençlerin sporu alışkanlık olarak kavraması dış etkenlerden gelecek olan birçok kötü alışkanlığa karşı kalkan vazifesi görmektedir. Projeye bu anlamda daha çok destek verilmeli ve projeyi ilçe sınırlarının dışına taşıyarak ilçenin reklam aracı olarak kullanılması yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

Güngören ilçesi sınırları içerisinde yapılan memnuniyet analizinde gözlemlenen veriler nicel verilerle desteklenerek tablolara aktarılmıştır. Çıkan sonuçlar umut verici ve spor açısından olumlu olmuştur. Fakat bu aşamada spor faaliyetlerinin tesis ve kadro bakımından yetersiz olduğu gözlemlenmiştir. Spor faaliyetlerinin vatandaş tarafından yoğun ilgi görmesi spor alışkanlığının kazandırılması için sevindirici bir gelişme olarak görülebilir. Branşların sınırlı olması diğer bir yetersizlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Farklı spor branşlarının sunulması kültürel olarak da gelişim sağlanmalıdır. Sporun çok yönlü faydaları irdelenecek olursa sunulan hizmet kapsamının dar alanda kaldığını fakat buna rağmen ilçe için amacına hizmet etmiş olduğunu ifade edebiliriz.

Daha sağlıklı bir toplum ve daha düzenli bir şehir hayatını sağlayabilmek adına sporun yönetim anlayışını değiştirip, bir birim oluşturarak daha profesyonel bir yaklaşım içinde yürütülmelidir. Rekreasyon alanlarının planlanması ve kent yaşamının içinde yerini ölçeklendirmesi doğru planlanmalıdır. Şehir insanının sıkışık binalar ve çarpık yerleşmenin içerisinde nefes alabildiği, kişiye açık alanda spor yapabilme imkânın sağlandığı projeler oluşturulmalıdır. Kamulaştırılmanın spor tesisi yapımı karşısında engel oluşturmaması için yasaların yeni düzenlemelerle özel durum oluşturmasına olanak sağlanmalıdır. Böylece belediyeler bu anlamda özerkliğini ilan eder ve daha özgür çalışmalar sunabilirler.

Spor, ülkede ortak payda altında buluşabilecek bir olgu olmalıdır. Göçebe ve savaştı bir toplumdaki gelen millet olan Türkiye için spor, birçok zorluğun üstesinden gelebileceğinin kanıtıdır. Türkiye spor sayesinde uluslararası platformda temsil edilebilme gücünü, yerel yönetimler tarafından

yetiřtirilenkeřfedilmemiř yeteneklerle saęlayabilir. Bu yüzden spora ve sporcuya verilen destek ülke adına önem arz etmelidir.

KAYNAKLAR

- Arslan E.& Ünlü H.& Çelebi M.**(2011),‘Yerel Yönetimlerin Spora Bakış Açıkları İle Spor Programlarının Sürdürülebilirliğinin İncelenmesi (Balçova Belediyesi Örneği)’, *I. Uluslararası Spor Ekonomisi ve Yönetimi Kongresi*, İzmir.
- Belediyenin Kulüplere ve Sporculara Katkıları.** 12.09.2018 tarihinde, www.sayıstay.com.tr, adresinden alındı.
- Belli, A.**(2017), ‘Türk Yerel Yönetim Sisteminin Yerellik İlkesi Açısından Değerlendirilmesi’, *Electronic TurkishStudies*, Cilt:12, Sayı:3, s:75- 92.
- Berkün, S.** (2017), ‘Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı’, *e-Şarkiyat İlmi Araştırmaları Dergisi*, Cilt no:9, Sayı:2, s: 582- 58
- Doğanyığıt, S.** (1996), ‘Belediyelerin Spora Katkıları ve Spor Kulüplerine Yardımları’, *Denetçi Sayıstay Dergisi*, Cilt:7, Sayı:21 s:21-26
- Dever, A.** (2010), *SporSosyolojisiTarihselvegüncelBoyutlarıylaSporve Toplum*, İstanbul: BaşlıkYayınGrubu, 1.Baskı, s.16
- Doğu, G. & Kesim Ü.& Sivrikaya Ö.** (2002), ‘Belediyelerin sporla ilgili işlevleri: Düzce belediyesi örneği’, *Çağdaş yerel yönetimler Dergisi*, Cilt:11, Sayı:2, s.89-106
- DPT.**(2000), *Beden Eğitimi, Spor ve istanbul Olimpiyatları, Özel ihtisas Komisyonu Raporu*, Ankara, Vs. 1
- Duygulu, S.** (2017), 05.11.2018 tarihinde http://www.hurriyetaile.com/yazarlar/serap-duygulu/sporun-gencler-uzerindeki-faydasi_6441.html?utm_source=copy-paste&utm_medium=copy-paste&utm_campaign=copy-paste-with-url, adresinden alındı.
- Ertas, Ş. & Petek, H.** (2017) , *Spor Hukuku*, Ankara: Yetkin Yayınları, 3. Baskı, s.53
- Ekici, H.** (2012), ‘Halkın Sporla İlgili Belediyelerden Beklentileri: Gaziantep’te Bir Uygulama’ *ManasSosyalAraştırmalarDergisi*Cilt: 1 Sayı: 3, s:53-77
- Gözübüyük, Ş.A.** (2015), *Türkiye’nin Yönetim Yapısı*, Ankara: Turhan Kitapevi, 13. Baskı
- Görüşme** 25.10.2018 tarihinde, Güngören Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ile yapılan görüşme.
- Gurur, Spor Nedir?** (2013), 01.10.2018 tarihinde <http://www.nkfu.com/spor-nedir-sporun-tarihcesi>, adresinden alındı.
- Güngören Belediyesi 2017-2021 Stratejik Plan**
- Güngören Belediyesi 2017 Faaliyet raporu**
- Güngören Belediye Başkanlığı.** (2017) 12.12.2018 tarihinde, www.gungoren.bel.tr, adresinden alındı.
- Güngören Belediye Başkanlığı.** (2017) 12.12.2018 tarihinde, <http://www.gungorenligi.com/hakkimizda.php>, adresinden alındı.

- Gürel, B.** (2011), *Belediye Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet Ölçeği Geliştirme: Kamu Çalışanları Üzerine Bir Uygulama*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Kaya, E.** (2003), *Yerel yönetimler reformu ve belediyelerde yeniden yapılanma*. Kent Yönetimi Dizisi:2, İstanbul: İlke Yayınevi.
- Kaya, Z.** (2017), *Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Kapsamında Güngören Belediyesi*. Yüksek Lisans Tezi, Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Keleş, R.** (1997), *Yerinden yönetim ve siyaset*, İstanbul: Cem Yayınevi, 10. Baskı.
- Keleş, R.** (1998), *Kentbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: İmge Kitabevi.
- Milliyet Gazetesi.** (2018), 15.10.2018 tarihinde,
http://i.milliyet.com.tr/GazeteHaberIci/2018/05/25/fft16_mf11556933.jpeg, adresinden alındı.
- Özdenk S, Kolektif.**(2018), *Spor Bilimlerinde Akademik Araştırmalar, Gece Kitaplığı*, s.77-89, 1.Basım.
- Öztaş, C.&Zengin, E.** (2008), 'Yerel Yönetimler ve Kültür Hizmetleri', *Sosyal siyaset konferansları dergisi*, Cilt:0 Sayı:54 s:155-180
- Resmi Gazete.** 30.11.2018 tarihinde,
<http://www.resmigazete.gov.tr/default.aspx/>, adresinden alındı.
- Tekeli, R.** (2015), *Yerel Yönetimler Üzerine*, Ankara: Nobel Kitapevi. 1.Basım
- Tozlu, A.** (2017), 'Daha Verimli Hizmet ve Hizmette Yerellik Tartışmaları Düzleminde Yeni Büyükşehir Modeli', *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, Cilt:6 sayı:15 s: 235-258.
- Seraslan, Z.** (1990), *Spor pazarlaması*, Doktora tezi, Marmara üniversitesi, İstanbul.
- Yeşilay Derneği.** (2016), 24.12.2018 tarihinde,
<https://www.yesilay.org.tr/tr/haberler/detay/2016-dunya-uyusturucu-raporuaciklandi>, adresinden alındı.
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu**, 01.10.2018 tarihinde
<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf>, adresinden alındı.
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu**, 01.10.2018 tarihinde
<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf>, adresinden alındı.

ÖZGEÇMİŞ

Elif BABACAN

KİŞİSEL BİLGİLER

DOĞUM TARİHİ : 01.04.1982
DOĞUM YERİ : Trabzon
MEDENİ HALİ : Evli
E- POSTA : elifkzlkyybcn@gmail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ

Ön Lisans : Anadolu Üniversitesi
Bölüm : Çalışma Ekonomisi Ve End. İlişkiler
Lisans : Anadolu Üniversitesi
Bölüm : Kamu Yönetimi
Yüksek Lisans : İstanbul Aydın Üniversitesi
Bölüm : Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim

İş Deneyimi

2013- Devam Ediyor : Güngören Belediye Başkanlığı
İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü
Görevi : Eğitim - Maaş İşlemleri Görevlisi
2009 - 2010 : Biobir Sağlık Mağazaları Ltd.Şti.
Görevi : Muhasebe Sorumlusu
2003 - 2008 : Sar-Hat Gıda Mad. Tic. Nak. Ltd. Şti.(İsmar Süper Market)
Görevi : Finans Yönetimi Ve Raporlama

Sertifika Ve Eğitimler

Bilgisayar Yazılım Ve Donanım : M.E.B.
Yabancı Dil Eğitimi : Teol Dil Eğitim Merkezi
Bilgisayarlı Muhasebe : Somel Bilgisayar Kursu
Sürücü Belgesi - (B)Sınıfı Aktif Sürücü : Sözdebir Sürücü Kursu
Kurum İçi Ve Yurt İçi Özel Eğitim Ve Seminerler : Problem Çözme Teknikleri
İnsan Kaynakları Yönetimi
İletişim ve Davranış Geliştirme
Maria Montessori Uygul. Eğitimi
Diksiyon ve Etkili Hitabet vb.